

VIDZEMES AUGSTSKOLA

**MAGISTRA STUDIJU PROGRAMMA
“MEDIJU UN INFORMĀCIJAS PRATĪBA”**

APRAKSTS

“Informācijas un komunikācijas zinātnes”
studiju virziena direktore
Agnese Dāvidsone

**VALMIERA
2018.GADS**

IV. DAĻA.Studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms.....	46
IV.1. STUDIJU PROGRAMMAS SATURS	46
IV.2. STUDĒJOŠO PRAKSES NODROŠINĀJUMS	49
IV.3. ĪSTENOŠANAS MEHĀNISMS	50
IV.4. ZINĀTISKA DARBĪBA UN PĒTNIECĪBA	53
V. DAĻA.Absolventu nodarbinātības perspektīvas	54
V.1. ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBAS PERSPEKTĪVAS UN PROGNOZES. ABSOLVENTU IEGŪTO PRASMJU UN KOMPETENČU ATBILSTĪBA DARBA TIRGUS UN NOZARES ATTĪSTĪBAS TENDENCĒM	54
VI. DAĻA.Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	57
VI.1. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBAS VALSTS IZGLĪTĪBAS STANDARTAM	57
VII. DAĻA.Ēlikumi.....	60

SATURA RĀDĪTĀJS

I.	DAĻA. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība studiju virzienam un augstskolas vai koledžas stratēģijai	5
	I.1. STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDE	5
	I.1.1. Studiju programmas anotācija.....	5
	I.1.2. Studiju programmas mērķi	7
	I.1.3. Studiju programmas uzdevumi.....	8
	I.1.4. Studiju programmas izstrādes process.....	8
	I.2. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA STUDIJU VIRZIENAM	14
	I.3. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA NOZARES TENDENCĒM EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪS UN PASAULĒ	15
	I.3.1. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm	15
	I.3.2. Studiju programmas salīdzinājums ar citām līdzīgām studiju programmām	19
	I.4. STUDIJU PROGRAMMAS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVES	21
II.	DAĻA. Studiju programmas pārvaldība	24
	II.1. STUDIJU PROGRAMMAS PĀRVALDĪBA	24
	II.2. SABIEDRĪBAS, TAJĀ SKAITĀ DARBA DEVĒJU, NOZARES DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJU UN CITU NOZARES ORGANIZĀCIJU, IESAISTES STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDĒ UN TURPMĀKAJĀ PILNVEIDĒ RAKSTUROJUMS	25
	II.3. STUDĒJOŠO IESAISTES STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDĒ UN TURPMĀKAJĀ PILNVEIDĒ (TAJĀ SKAITĀ AUGSTSKOLAS/ KOLEDŽAS PLĀNOTAIS DĀRBS AR STUDĒJOŠO APTAUJU REZULTĀTIEM) RAKSTUROJUMS	26
	II.4. STUDIJU PROGRAMMAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAS SISTĒMAS RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS	26
	II.5. INFORMĀCIJA PAR STUDĒJOŠO IESPĒJĀM TURPINĀT STUDIJAS CITĀ STUDIJU PROGRAMMĀ VAI AUGSTSKOLĀ, VAI KOLEDŽĀ	33
III.	DAĻA. Studiju programmas resursi un nodrošinājums	33
	III.1. INFORMĀCIJA PAR FINANŠU RESURSIEM, KAS NEPIECIEŠAMI STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI	33
	Finanšu resursu nodrošinājums	34
	III.2. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTO MĀCĪBSPĒKU RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS	36
	III.3. INFORMĀCIJA PAR STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTAJĀM STRUKTŪRVIENTĪBĀM UN NEPIECIEŠAMO PALĪGPERSOŅU	37
	4. INFRASTRUKTŪRAS UN MATERIĀLTEHNISKĀ NODROŠINĀJUMA RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS	41
	C 008 (datora auditorija)	42
	Tērbatas iela 10	42
	III.5. INFORMATĪVAIS NODROŠINĀJUMS	44
	III.6. METODISKAIS NODROŠINĀJUMS	45

I. DAĻA. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība studiju virzienam un augstskolas vai koledžas stratēģijai

I.1. STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDE

I.1.1. Studiju programmas anotācija

Tradicionālo un digitālo mediju satura patēriņš lielajā daļā attīstīto pasaules valstu ir kļuvis par būtisku ikdienas aktivitāšu sastāvdaļu. Piemēram, gandrīz 90% eiropiešu ikdienā regulāri lieto internetu¹, savukārt Latvijā internetu regulāri lieto 87% iedzīvotāju². Medijiem kā informācijas ieguves kanāliem ir aizvien būtiskāka nozīme saziņā, informācijas ieguvē, un sabiedrības vērtību un viedokļa veidošanā. Tie kļūst par aizvien nozīmīgāku sabiedrības mobilizēšanas instrumentu. Tāpēc no vienas puses var teikt, ka digitālo mediju uzplaukums un mobilo tehnoloģiju izplatība pavērusi jaunas iespējas demokrātijas un pilsoniskās sabiedrības attīstībai, taču no otras puses – tā reizē arī radījusi draudus un riskus sabiedrības saliedētībai. Publiskajā telpā aizvien vairāk tiek runāts par hibrīdo apdraudējumu un aizvien pieaugušo propagandas un dezinformācijas izplatību mediju saturā, jo īpaši digitālo mediju vidē. Tas ir izaicinājums sabiedrības drošumspējai, ko pētnieki skaidro kā spēju saglabāt un uzturēt psiholoģisko un sociālo drošības apziņu³. Tāpēc starp Latvijas nacionālās drošības prioritātēm⁴ viens no mērķiem ir sekmēt stipras un saliedētas sabiedrības attīstību, kura ir vairāk rezistentā pret, piemēram, pret dažādu politisko spēku centieniem destabilizēt un šķelt sabiedrību, degradēt demokrātiskas vērtības, noturīga pret radikalizācijas riskiem, un citiem apdraudējumiem. To iespējas panākt, sekmējot medijpratības pieaugumu sabiedrībā.

Kā liecina 2017.gada vasarā veiktais pētījums, kopumā Latvijas sabiedrībā medijpratības līmenis ir zems⁵. Tāpēc Vidzemes Augstskola pievienojusies tām institūcijām, kas nodarbojas ar medijpratības veicināšanu dažādās sabiedrības grupās. Mūsu darbības virzieni ir trīs: formālās izglītības satura pilnveide, mūžizglītības satura piedāvājums dažādām sabiedrības grupām, kā arī mediju satura dekonstrukcija un mediju kritika⁶. Jaunā maģistra studiju programma “Mediju un informācijas pratība” tiek īstenota kā daļa no mūsu

¹ Eurostat. (2016). Internet access and use statistics - households and individuals. Pieejams: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Internet_access_and_use_statistics_-_households_and_individuals#Further_Eurostat_information

² Kultūras ministrija (2017). Latvijas iedzīvotāju medijpratība. Pieejams: https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/mediju_politika/petijumi/Medijpratiba_petijuma%20rezultati_Latvijas%20Fakti_18_07_2017.pdf

³ Kaprāns, M., Austers, I. (2017). Latvijas sabiedrības, tautsaimniecības un zinātnes aktuālie attīstības jautājumi, to nākotnes attīstības tendences un iespējas. Pieejams: http://www.izm.gov.lv/images/zinatne/Latvijas_sabiedrības_tautsaimniecības_un_zinatnes_attistibai_aktualie_jautajumi_to_nakotnes_attistibas_tendences_un_iespejas.pdf

⁴ LR Saeima (2015). Par nacionālās drošības koncepcijas apstiprināšanu. Latvijas Vēstnesis, 233 (5551).

⁵ Kultūras ministrija (2017). Latvijas iedzīvotāju medijpratība. Pieejams: https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/mediju_politika/petijumi/Medijpratiba_petijuma%20rezultati_Latvijas%20Fakti_18_07_2017.pdf

⁶ Par visām aktivitātēm informāciju iespējams atrast ViA mājas lapā: <http://www.va.lv/lv/zinatne/mediju-pratibas-iniciativa>

medijpratības iniciatīvas. Vidzemes Augstskolas (ViA) studiju programma “Mediju un informācijas pratība” ir izstrādāta ar mērķi sniegt starptautiski konkurētspējīgu izglītību komunikācijas zinātnē ar uzsvaru uz medijpratību (media literacy) un informācijas pratību (information literacy) digitālā vidē, sagatavot augsti izglītus speciālistus darbam dažādās ar mediju satura radīšanu, izplatīšanu, analīzi un mediju izglītības veicināšanu saistītās jomās.

Šī studiju programma ir unikāls piedāvājums gan Latvijas, gan Baltijas valstu mērogā, kā arī plašākā ģeogrāfiskā kontekstā. Faktiski, programmas izstrādes laikā tika konstatēts, ka saturiski ļoti tuvas programmas tiek īstenotas tikai ASV. Tas norāda uz šādas studiju programmas nepieciešamību gan Latvijā, gan Baltijā, gan Eiropas mērogā, lai veicinātu medijpratības un informācijas pratības līmeņa pieaugumu sabiedrībā.

Nav vienas universālās medijpratības vai informācijas pratības definīcijas, - pastāv daudz interpretāciju, ko īsti nozīmē prast strādāt ar informāciju un būt gan mediju satura patērētājam, gan satura radītājam mūsdienu zināšanu sabiedrībā. Kā definējusi Eiropas Komisija, medijpratība ir plašs koncepts, kas apvieno virkni kognitīvu, sociālu, pilsonisku, radošu un tehnisku prasmju un kompetenču, kas indivīdiem nepieciešamas mediju satura patērēšanai, kritiskai izvērtēšanai un mediju satura radīšanai⁷. Papildus tam, Eiropas Komisijas ieskatā medijpratība ir būtisks elements, lai sekmētu radošo industriju sektora attīstību. Savukārt UNESCO popularizē konceptu “mediju un informācijas pratība” (media and information literacy – MIL), ar ko tiek saprasta virkne prasmju un kompetenču, kas nodrošina indivīdiem vienlīdzīgu pieeju informācijai un mediju saturam, kā arī iespējas izmantot medijus vārda brīvības un viedokļu plurālisma veicināšanai, tai pat laikā sekmējot kritisku pieeju mediju satura patēriņā, radīšanā un izplatīšanā⁸. Šīs definīcijas nav izslēdzošas, drīzāk – tās pārklājas un ir savstarpēji papildinošas. Attiecīgi, jaunās studiju programmas saturs veidots, izmantojot gan UNESCO, gan Eiropas Komisijas vadlīnijas, bet arī papildus uzsverot, ka, pirmkārt, gudra un atbildīga mediju lietošana, satura radīšana un izplatīšana, nozīmē ne tikai noteiktu prasmju un zināšanu kopumu, bet plašu un daudzpusīgu izpratni par mediju, indivīdu un sabiedrības funkcionēšanu un mijiedarbību. Šis mūsu redzējums atspoguļojas jaunās studiju programmas saturā⁹. Otrkārt, studiju programmas saturs nodrošina, ka tiek sagatavota tāda speciālistu bāze, kas varētu kalpot kā atbalsta sistēma medijpratības un informācijas pratības prasmju veicināšanai dažādās institūcijās, piemēram, skolās, pašvaldībās, medijos, kā arī plašā skaitā citās valsts, nevalstiskajās un privātajās organizācijās. Respektīvi, - studiju programmas absolventi ne tikai paši kļūs medijpratīgāki, bet spēs arī šīs prasmes un zināšanas nodot tālāk, darbojoties kā medijpratības multiplikatori sabiedrībā.

Programmas absolventi saņems komunikācijas zinātņu maģistra grādu mediju un informācijas pratībā. Jaunā studiju programma sniegs padziļinātas zināšanas un izkoptas prasmes tālākās profesionālās karjeras veidošanai un pilnvērtīgai pašrealizācijai mūsdienu globalizētajā, digitalizētajā un mediētajā vidē. Programmas saturā uzsvars likts uz teorētisko zināšanu aprobāciju praktiskā vidē ar simulāciju, stratēģisko spēļu, prakšu un citu aktīvo

⁷ Eiropas Komisija (2017). Mapping of media literacy practices and actions in EU-28, pieejams: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/reporting-media-literacy-europe>

⁸ <http://www.unesco.org/new/en/communication-and-information/media-development/media-literacy/mil-as-composite-concept/>

⁹ Skat. šā ziņojuma 3.nodaļu.

studiju metožu palīdzību. Jo, kā iepriekš norādījuši medijpratības izglītības pētnieki¹⁰, tad medijpratības jomā nozīmīga ir autentiskuma principa ievērošana. Studiju programmu paredzēts īstenot pilna laika studiju formā, kombinējot klātienes nodarbības un e-studiju vides izmantošanu. Studiju programma tiks īstenota angļu un latviešu valodās, piesaistot starptautisku docētāju kolektīvu. Studiju programmas apjoms ir 60 kredītpunktu (90 ECTS), programmas īstenošanas ilgums – trīs semestri, ja reflektants iepriekš ieguvis profesionālo bakalaura grādu, vai tam pielīdzināmu izglītību, vai arī 80 kredītpunktu (120 ECTS), ja reflektants iepriekš ieguvis akadēmisko bakalaura grādu vai tam pielīdzināmu izglītību.

Studiju programma ir izstrādāta, sadarbojoties ar nozares ekspertiem, liels atbalsts saņemts no ViA Padomnieku konventa dalībniekiem¹¹. Programmas satura izstrādē ņemtas vērā UNESCO mediju un informācijas pratības vadlīnijas¹², Eiropas Komisijas izstrādātās medijpratības vadlīnijas¹³, kā arī citi starptautiski ziņojumi un politikas dokumenti¹⁴. Studiju programmas izstrāde atbilst Vidzemes Augstskolas stratēģijai 2016. – 2020.gadam¹⁵.

Studiju programmas paredzētā mērķauditorija ir komunikācijas un mediju jomā strādājošie, pašvaldību izglītības un jaunatnes lietu speciālisti, vispārizglītojošo un profesionālo skolu pedagogi, nevalstiskajā sektorā strādājošie. Šo programmu paredzēts piedāvāt arī starptautiskai studentu auditorijai, īpaši Baltijas valstīs un Eiropas Austrumu partnerības valstīs (Eastern Partnership, EaP)¹⁶: jo īpaši Ukrainā un Gruzijā. Ar šīm valstīm mums ir daudz kopīga, ja runājam par hibrīdo apdraudējumu un dezinformācijas izplatību un nepieciešamību paaugstināt sabiedrības medijpratības līmeni.

1.1.2. Studiju programmas mērķi

Studiju programma “Mediju un informācijas pratība” ir izstrādāta ar mērķi sniegt starptautiski konkurētspējīgu izglītību komunikācijas zinātnē ar uzsvaru uz medijpratību (media literacy) un informācijas pratību (information literacy) digitālā vidē, kā arī sagatavot augsti izglītotus speciālistus darbam dažādās ar mediju satura radīšanu, izplatīšanu, analīzi un mediju izglītības veicināšanu saistītās jomās.

Atbilstoši valsts akadēmiskās izglītības standartam¹⁷, studiju programmas saturs veidots tā, lai nodrošinātu zināšanu, prasmju un kompetences kopumu atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām ietvarstruktūras 7. līmeņa zināšanām, prasmēm un kompetencei. Studiju programmas saturs veidots tā, lai nodrošinātu padziļinātu teorētisko

¹⁰ Piemēram, Fedorov, A., Leviskaya, A., Camarero, E., (2016). Curricula for Media Literacy Education According to International Experts. *European Journal of Contemporary Education*, 17(3).

¹¹ Skat.pielikumu Nr.16- IKZ studiju virziena padomes sēdes protokolu Nr. 12 (23.12.2016.) par konsultatīvās padomes izveidi jaunu studiju programmu izstrādei.

¹² Grizzle, C., Calvo, T.M.C. (Eds.) (2013). *Media and Information Literacy. Policy & strategy guidelines*. Paris: UNESCO.

¹³ EAVI, (2011). *Testing and Refining Criteria to Assess Media Literacy Levels in Europe. Final Report*. Brussels: EAVI.

¹⁴ Piemēram, Celot, P. (Ed.). (2015). *Assessing Media Literacy Levels and the European Commission. PilotInitiative*. Brussels: EAVI.

¹⁵ Vidzemes Augstskolas stratēģija (2017). Pieejama: http://www.va.lv/sites/default/files/via_strategija_papildinats_30052017.pdf

¹⁶ https://eeas.europa.eu/topics/eastern-partnership_en

¹⁷ Noteikumi par valsts akadēmiskās izglītības standartu. MK noteikumi Nr. 240 (13.05.2014). Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=266187>

zināšanu iegūšanu un pētniecības iemaņu un prasmju attīstīšanu studējošajiem, kas sniegtu iespējas gan veidot sekmīgu profesionālo karjeru, kā arī turpināt studijas doktorantūrā.

I.1.3. Studiju programmas uzdevumi

Lai īstenotu izvirzīto studiju programmai noteikto mērķi, programmas īstenošanai noteikti šādi uzdevumi:

- Komunikācijas zinātnes teoriju padziļināta apguve kontekstā ar citu sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu aktuālajām teorijām, tā sekmējot starpdisciplināra augstākās izglītības satura piedāvājuma attīstību;

- Kritiskās domāšanas, informācijas analīzes un argumentācijas prasmju attīstība, kā arī pašrefleksijas prasmju nostiprināšana, tādā veidā stiprinot studējošo pašu rezistences spēju pret politisku un komerciālu interešu realizēšanu ar mediju satura veidošanas un izplatīšanas paņēmieniem, kas balstīti dažādās informācijas manipulēšanas tehnikās, kā arī šo prasmju popularizēšana un multiplicēšana sabiedrībā;

- Zinātniski pētnieciskā un analītiskā darba iemaņu attīstīšana un studentu iesaiste mediju pētniecības projektos, tā sagatavojot studentus patstāvīgam pētnieciskajam darbam profesionālām vajadzībām atbilstošās profesionālās darbības jomās, kā arī tālākām studijām doktora līmenī;

- Specializētu zināšanu apguve par tradicionālo un jauno mediju satura radīšanas un izplatīšanas pamatprincipiem, mediju darbības loģiku un tiesisko ietvaru, kombinācijā ar prasmēm veidot un komunicēt saturu, kas piemērots dažādām platformām, un ievērojot dažādu informācijas pasniegšanas žanru un mediju estētikas pamatprincipus;

- Ētisku un atbildīgu komunikācijas prasmju attīstīšana studējošajiem;

- Inovatīvu studiju metožu – stratēģisko spēļu, simulāciju u.c. – adaptēšana un attīstīšana komunikācijas zinātnes studiju jomā, tādā veidā integrējot teorētiskās zināšanas ar praktisku šo zināšanu pielietojumu dažādu ar sabiedrības medijpratību saistītu problēmu risināšanai mainīgu un neprognozējamu apstākļu vidē, tā nodrošinot studējošo radošuma, kā arī sadarbības prasmju attīstību, un sniedzot studējošajiem prasmes iegūto zināšanu multiplicēšanai pēc studiju beigām;

- Kvalitatīva studiju satura veidošana un atjaunināšana saskaņā ar komunikācijas zinātnes teorētiskajām, pētnieciskajām un metodoloģiskajām novitātēm un sabiedrības, kultūras un politiskā konteksta dinamiku.

I.1.4. Studiju programmas izstrādes process

Studiju programma ir izstrādāta, sadarbojoties ar nozares ekspertiem¹⁸, ar kuriem 2017.gada laikā notika vairākas klātienes tikšanās, kurās tika apspriests programmas paredzētais saturs, sasniedzamie studiju rezultāti, kā arī programmas īstenošanas metodoloģija. Pēdējā tikšanās organizēta 2018.gada 20.janvārī, lai diskutētu par studiju programmas gatavo versiju, un šajā sanāksmē piedalījās arī Kultūras ministrijas (KM) Mediju politikas nodaļas eksperte Klinta Ločmele. No KM kā mediju politikas koordinētājas studiju

¹⁸ Skat.pielikumu Nr.16 - izrakstu no IKZ studiju virziena padomes sēdes Nr. 12 (23.12.2016) par darba grupas izveidi jaunu studiju programmu izstrādei.

programmas sagatavošanas gaitā saņemts arī neatkarīgs ekspertu atzinums, kurā pausts atbalsts programmas izveidei, kā arī sniegti priekšlikumi attiecībā uz programmas saturu, kas iestrādāti šā ziņojuma gala versijā. KM rekomendācijas iestrādātas studiju programmas uzdevumu formulējumā, un atbilstoši rekomendācijām, viens no studiju programmas uzdevumiem paredz ne tikai stiprināt pašu studējošo kritiskās domāšanas, informācijas analīzes un argumentācijas prasmju attīstību, bet arī studējošo prasmes veikt medijpratības popularizēšanu un studiju laikā iegūto zināšanu multiplicēšana sabiedrībā, tādā veidā sekmējot dažādu sabiedrības grupu rezistences spēju pret politisku un komerciālu interešu realizēšanu mediju vidē.

Studiju programmas saturs tika veidots, analizējot līdzīga satura studiju programmas Dānijā un Lielbritānijā, kā arī balstoties uz medijpratības un informācijpratības satura rekomendācijām, kuras piedāvājušas Eiropā un pasaulē atzītas organizācijas (UNESCO, EAVI, Eiropas Komisija). Bez tam ņemtas vērā arī rekomendācijas, ko snieguši virkne šīs jomas starptautisko ekspertu¹⁹. Daļa studiju programmas satura aprobēta intensīvās vasaras skolas “Medijpratība un demokrātija” ietvaros 2017.gada maijā, ko ViA rīkoja sadarbībā ar Rīgas Stradiņa Universitāti²⁰, kā arī paredzēts, ka daļa no studiju programmas satura docētāji aprobēs arī 2018.gada jūnijā plānotajā intensīvajā vasaras skolā, kas notiks sadarbībā ar Minesotas universitātes ASV docētājiem un studentiem.

Nākamā tabula sniedz pārskatu par izglītības satura elementiem, kas studiju programmas izstrādes gaitā fiksēti dažādās starptautiskās rekomendācijās, sasniedzamajiem studiju rezultātiem, atbilstoši minētajām rekomendācijām, kā arī studiju programmā “Mediju un informācijas pratība” iekļautajiem atbilstošajiem studiju kursiem.

Tabula Nr.1. *Studiju programmas satura atbilstība starptautiskām medijpratības un informācijas pratības rekomendācijām.*

Npk	Izglītības satura elementi saskaņā ar starptautiskām rekomendācijām	Sasniedzamie studiju rezultāti augstskolu līmenī ²¹	Atbilstošie kursi studiju programmā “Mediju un informācijas pratība”
1	Mediju teorijas	Pārzina nozīmīgākās aktuālās mediju teorijas, spēj mediju teorijas pielietot problēmgadījumu analīzē	Mediju teorijas
2	Mediji un reprezentācija	Izprot, kā mediji atspoguļo dažādas sabiedrības grupas,	Mediju efekti Ietekmējošo vēstījumu darbība

¹⁹ Skat., piemēram, **Buckingham, D.** (2007). *Media Education*. London: Polity Press.; **Celot, P.** (Ed.) (2014). *Media Literacy. European Policy Recommendations*. EAVI's version. Brussels: EAVI.; **European Parliament** Resolution of 16 December 2008 on *Media Literacy in a Digital World* (2008/2129(INI)). Strasbourg, 16 December 2008.

<http://goo.gl/nQprtx>(01-01-2015).; **Frau-Meigs, D.** (Ed.) (2006). *Media Education. A Kit for Teachers, Students, Parents and Professionals*. Paris: UNESCO.; **Calvo Grizzle, A., & Torras Calvo, M.C.** (Eds.) (2013). *Media and Information literacy. Policy & strategy guidelines*. Paris: UNESCO.; **Grizzle, A., & Wilson, C.** (Eds.) (2011). *Media and Information Literacy. Curriculum for Teachers*. Paris: UNESCO.; **Hartai, L.** et al.

(2014). *Formal Media Education in Europe*. Barcelona, **Gabinete de Comunicación y Educación**. UAB.; **Hobbs, R.** (2010). *Digital and Media Literacy: A plan of Action*. Washington: The Aspen Institute.

²⁰ <http://biss.va.lv/>

²¹ Studiju rezultātu formulēšanā izmantoti kritēriji, kas izstrādāti šajā pētījumā: **Fedorov, A., Leviskaya, A., Camarero, E.**, (2016). Curricula for Media Literacy Education According to International Experts. *European Journal of Contemporary Education*, 17(3).

		procesus, vērtības	
3	Mediju funkcijas un loma demokrātiskā sabiedrībā	Izprot mediju funkcijas un lomu demokrātiskas sabiedrības attīstībā	Mediju teorijas Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide
4	Mediju sociālie aspekti	Izprot, kāda ir mediju loma sabiedrības transformācijā, kā tiek mediēti sabiedrībā nozīmīgi procesi, kā notiek auditoriju fragmentēšanās.	Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Mediju efekti Tiešsaistes vides psiholoģiskie aspekti Auditoriju studijas
5	Mediju politiskie aspekti	Demonstrē zināšanas, kā mediji tiek pielietoti politiskos procesos, savu interešu pārstāvēniecībā, auditorijas mobilizēšanā, politisku kustību veidošanās procesā	Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide
6	Mediju un mediju kultūras vēsture	Pārzina mediju attīstības vēstures galvenos posmus	Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Komunikācijas teorijas Vizuālā kultūra un semiotika
7	Mediju valoda	Demonstrē zināšanas par mediju valodu, par to, kā mediju valoda var tikt pielāgota dažādu ziņojumu radīšanai un izplatīšanai. Spēj kritiski veikt mediju satura analīzi un izvērtēšanu.	Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana Ietekmējošo vēstījumu darbnīca
8	Mediju estētika	Demonstrē zināšanas par digitālā mediju satura estētikas pamatjautājumiem	Vizuālā kultūra un semiotika
9	Mediju un komunikācijas ētika	Pārzina ar mediju ētikas problemātiku saistītos jautājumus	Komunikācijas ētika
10	Mediju producēšana, satura radīšana	Demonstrē prasmes mediju satura plānošanā, radīšanā un izplatīšanā dažādām auditorijām dažādos žanros un platformās, izmantojot daudzveidīgus mediju satura radīšanas paņēmienus.	Transmediju stāstniecības pamati Datu vizualizācija
11	Mediju vide un mediju sistēmas	Orientējas mediju sistēmu daudzveidībā	Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika Mediju sistēmas Eiropā un ASV
12	Mediju ekonomiskie aspekti	Pārzina jautājumus, kas saistīti ar tradicionālo un tiešsaistes mediju ekonomiku, mediju biznesa stratēģijām, mediju vadību	Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika Neskaidrās robežas starp medijiem un PR
13	Mediju tiesības, auditorijas tiesības un pienākumi	Pārzina galvenos problēmjautājumus, kas saistīti ar vārda brīvību, preses brīvību, mediju vides regulējošo	Mediju tiesības

		normatīvo ietvaru, personas datu aizsardzību tiešsaistē	
14	Sevis aizsardzība no nevēlamas mediju ietekmes	Pārzina galvenos problēmu aspektus, saistītus ar sevis aizsardzību no nevēlamas mediju ietekmes. Prot sevi pasargāt gan no nevēlama satura, gan arī izprot mediju lomu dažādos sociālos, starppersonu mijiedarbības procesos	Sociālā izziņa un uzvedība Tiešsaistes vides psiholoģiskie aspekti
15	Radošās industrijas, mediji kā uzņēmējdarbības joma	Pārzina nodarbinātības iespējas mediju jomā, prot radīt idejas inovatīviem mediju produktiem	Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās

Bez tam studiju programmas sagatavošanas procesā izstrādāts arī studiju programmas raksturojums un studiju moduļu atbilstība LKI 7.līmenim. Pārskats par programmas atbilstību sniegts 2. tabulā.

Tabula Nr. 2. Noteiktu maģistra cikla studiju rezultātu atbilstība studiju moduļiem un sagaidāmajiem studiju rezultātiem²².

LKI ietvarstruktūra	Sasniedzamie studiju rezultāti, balstoties uz starptautiskajām rekomendācijām un LKI	Studiju programmā "Mediju un informācijas pratība" iekļautie studiju kursi, kas atbalsta studiju rezultātu sasniegšanu
Zināšanas ²³	-Pārzina nozīmīgākās aktuālās mediju teorijas;	Komunikācijas teorijas Auditoriju studijas
	- Izprot, kā mediji atspoguļo dažādas sabiedrības grupas, procesus, vērtības;	Mediju efekti Komunikācijas ētika
	- Izprot mediju funkcijas un lomu demokrātiskas sabiedrības attīstībā;	Komunikācijas teorijas Mediju tiesības
	-Izprot, kāda ir mediju loma sabiedrības transformācijā, kā tiek mediēti sabiedrībā nozīmīgi procesi, kā notiek auditoriju fragmentēšanās;	Auditoriju studijas Komunikācijas teorijas
	- Pārzina mediju attīstības vēstures galvenos posmus;	Komunikācijas teorijas Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Vizuālā kultūra un semiotika

²² Pielikumā Nr.10 iekļauts studiju kursu rezultātu kartējums, kas atspoguļo studiju kursu rezultātu saskaņu ar studiju programmas rezultātiem, parādot, kā atsevišķa kursa rezultāti veicina studiju programmas rezultātu sasniegšanu.

²³ Spēj parādīt padziļinātas vai paplašinātas zināšanas un izpratni, no kurām daļa atbilst attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas jaunākajiem atklājumiem un kuras nodrošina pamatu radošai domāšanai vai pētniecībai, tajā skaitā darbojoties dažādu jomu saskarē;

	- Orientējas mediju sistēmu daudzveidībā;	Mediju sistēmas Eiropā un ASV Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika
	- Pārzina jautājumus, kas saistīti ar tradicionālo un tiešsaistes mediju ekonomiku, mediju biznesa stratēģijām, mediju vadību;	Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika
	- Pārzina galvenos problēmjautājumus, kas saistīti ar vārda brīvību, preses brīvību, mediju vides regulējošo normatīvo ietvaru, personas datu aizsardzību tiešsaistē;	Mediju tiesības Komunikācijas ētika
	-Pārzina galvenos problēmu aspektus, saistītus ar sevis aizsardzību no nevēlamas mediju ietekmes;	Ietekmējošo vēstījumu darbnīca Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Tiešsaistes vides psiholoģiskie aspekti
	-Pārzina nodarbinātības iespējas mediju jomā.	Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās
Prasmes ²⁴	-Spēj kritiski veikt mediju satura analīzi un izvērtēšanu;	Transmediju stāstniecības pamati Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana Neskaidrās robežas starp medijiem un PR;
	- Spēj patstāvīgi un grupā iesaistīties mediju satura plānošanā, radīšanā un izplatīšanā dažādām auditorijām dažādos žanros un platformās, izmantojot daudzveidīgus mediju satura radīšanas paņēmienus;	Datu vizualizācija Transmediju stāstniecības pamati Prakse
	- Prot sevi pasargāt gan no nevēlama satura, gan arī izprot mediju lomu dažādos sociālos, starppersonu mijiedarbības procesos;	Ietekmējošo vēstījumu darbnīca Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Tiešsaistes vides psiholoģiskie aspekti
	-Prot radīt idejas inovatīviem mediju produktiem;	Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās
	-Spēj patstāvīgi pielietot studiju laikā iegūtās zināšanas, lai veiktu pētniecisku darbību;	Maģistra darba seminārs Kvantitatīvās pētījumu metodes Kvalitatīvās pētījumu metodes Pētniecības prakse

²⁴ Spēj patstāvīgi izmantot teoriju, metodes un problēmu risināšanas prasmes, lai veiktu pētniecisku vai māksliniecisku darbību, vai augsti kvalificētas profesionālas funkcijas. Spēj argumentēti izskaidrot un diskutēt par sarežģītiem vai sistēmiskiem attiecīgās zinātnes nozares vai profesionālās jomas aspektiem gan ar speciālistiem, gan ar nespeciālistiem. Spēj patstāvīgi virzīt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju, uzņemties atbildību par personāla grupu darba rezultātiem un to analīzi, veikt uzņēmējdarbību, inovācijas attiecīgajā zinātnes nozarē vai profesijā, veikt darbu, pētniecību vai tālāku mācīšanos sarežģītos un neprognozējamos apstākļos un, ja nepieciešams, tos pārveidot, lietojot jaunas pieejas

		Maģistra darbs
	-Spēj argumentēt un diskutēt par sarežģītiem komunikācijas un saistīto zinātņu nozares problēmjautājumiem.	Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana Maģistra darbs
Kompetences ²⁵	-Spēj pielietot nozīmīgākās mediju teorijas problēmgadījumu analīzē;	Mediju teorijas Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana Ietekmējošo vēstījumu darbnīca Sociālā izziņa un uzvedība Tiešsaistes vides psiholoģiskie aspekti Prakse
	- Demonstrē zināšanas, kā mediji tiek pielietoti politiskos procesos, savu interešu pārstāvēniecībā, auditorijas mobilizēšanā, politisku kustību veidošanās procesā;	Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Ietekmējošo vēstījumu darbnīca
	- Demonstrē zināšanas par mediju valodu, par to, kā mediju valoda var tikt pielāgota dažādu ziņojumu radīšanai un izplatīšanai;	Vizuālā kultūra un semiotika Transmediju stāstniecības pamati
	- Demonstrē zināšanas par digitālā mediju satura estētikas pamatjautājumiem;	Vizuālā kultūra un semiotika
	-Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas pētnieciskā darbā;	Maģistra darbs
	-Demonstrē izpratni par pētnieka ētisko atbildību;	Maģistra darba seminārs Pētniecības prakse Maģistra darbs
	-Demonstrē izpratni un ētisko atbildību par zinātniskā darba rezultātu.	Maģistra darba seminārs Kvantitatīvās pētījumu metodes Kvalitatīvās pētījumu metodes Pētniecības prakse Maģistra darbs

²⁵ Spēj patstāvīgi formulēt un kritiski analizēt sarežģītas zinātniskas un profesionālas problēmas, pamatot lēmumus, un, ja nepieciešams, veikt papildu analīzi. Spēj integrēt dažādu jomu zināšanas, dot ieguldījumu jaunu zināšanu radīšanā, pētniecības vai profesionālās darbības metožu attīstībā, parādīt izpratni un ētisko atbildību par zinātnes rezultātu vai profesionālās darbības iespējamo ietekmi uz vidi un sabiedrību.

I.2. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA STUDIJU VIRZIENAM

ViA studiju virziena "Informācijas un komunikācijas zinātnes" (IKZ) studiju programmu īstenošanas mērķis ir atbilstošs ViA stratēģiskajiem mērķiem, kas definēti ViA „Stratēģijā 2016 – 2020”²⁶, un specifiski visvairāk mērķim prioritātē "Izglītība": nodrošināt mūsdienīgu un kvalitatīvu, pētniecības rezultātos balstītu izglītības piedāvājumu, kas atbilst darba tirgus pieprasījumam un prognozēm, kā arī labai starptautiskajai praksei. Kā jau minēts šī ziņojuma anotācijā, tad kopš 2016.gada rudens ViA tiek īstenota medijpratības iniciatīva. Jaunā studiju programma top kā daļa no šīs iniciatīvas, un studiju programmas saturā integrētas zināšanas, kas uzkrātas vairāku pētījumu ietvaros, kurus īstenojuši iniciatīvā iesaistītie ViA docētāji²⁷. Tas apliecina, ka maģistra studiju programmas "Mediju un informācijas pratība" izstrādei ir loģisks pamatojums, kas skaidrojams ar ViA līdzšinējo aktivitāti mediju un informācijas pratības jomā un vēlmi turpināt šīs jomas attīstību, balstoties uz pēctecības principu ievērošanu.

Maģistra studiju programmas "Mediju un informācijas pratība" īstenošana nodrošinās ViA misijas īstenošanu - veicināt zināšanu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību reģionālā un nacionālā līmenī, nodrošinot privāto un publisko sektoru ar augsta līmeņa profesionāliem, kā arī veicot pētniecību sabiedriski aktuālu saistītu problēmu risināšanai. Šī studiju programma atbalsta arī citu ViA stratēģisko mērķu sasniegšanu, piemēram, sniedzot visiem pieejamas augstas kvalitātes mūžizglītības iespējas, sekmējot ikviena indivīda personīgo un profesionālo izaugsmi.

IKZ virzienā patlaban tiek īstenotas divas profesionālā bakalaura studiju programmas "Komunikācija un sabiedriskās attiecības" (KSA) un "Mediju studijas un žurnālistika" (MSŽ). KSA programma ViA tiek īstenota kopš 1996.gada, savukārt MSŽ programmas īstenošana uzsākta 2007.gadā. Pabeidzot studijas bakalaura līmenī, patlaban IKZ studiju virzienā absolventiem netiek nodrošinātas izglītības turpināšanas iespējas. Maģistra līmenī komunikācijas zinātni ViA patlaban iespējams studēt tikai integrētā veidā, kombinācijā ar politoloģijas zinātnes apguvi profesionālās maģistra studiju programmas "Pārvaldība un komunikācija" ietvaros. Šī programma ir akreditēta un tiek realizēta studiju virzienā "Socioloģija, politoloģija un antropoloģija". Bet jāņem vērā, ka šajā studiju programmā ietvertie komunikācijas zinātnes temati skatīti specifiski tā, lai nodrošinātu ar zināšanām vidējā un augstākā līmeņa valsts pārvaldes un privātā sektora profesionāļus, kas ikdienā nodarbojas ar komunikācijas vadību un komunikācijas stratēģisku plānošanu. Studiju programma "Mediju un informācijas pratība" nodrošina, pirmkārt, pēctecību virzienā īstenoto studiju programmu piedāvājumā, kā arī sasaisti ar studiju virzienā īstenojamiem pētniecības projektiem, kas tiek īstenoti saskaņā ar ViA stratēģijā 2016-2020 noteikto pētniecības virzienu: komunikācijas ekosistēma un tehnoloģijas²⁸. Jaunā studiju programma nodrošina arī sinerģiju ar Informācijas tehnoloģiju studiju virzienu, kas tiek īstenots ViA Inženierzinātņu

²⁶ <http://va.lv/lv/par-via/dokumenti>

²⁷ Pārskatu par visām aktivitātēm var atrast ViA mājas lapā: <http://www.va.lv/lv/zinatne/mediju-pratibas-iniciativa>

²⁸ Vidzemes Augstskolas stratēģija 2016.-2020.gadam. Pieejama: http://va.lv/sites/default/files/via_strategija_papildinats_30052017.pdf

fakultātē (IF). Sinerģētiskais efekts tiks panākts gan ar kopīgu studiju kursu īstenošanu studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” un IF maģistra studiju programmu studentiem, gan arī ar kopīgu praktisko uzdevumu īstenošanu stratēģisko spēļu un simulāciju veidā, gan arī caur kopīgiem studējošo un docētāju lietišķās un fundamentālās pētniecības projektiem.

I.3. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBA NOZARES TENDENCĒM EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪS UN PASAULĒ

I.3.1. Studiju programmas atbilstība nozares tendencēm

Studiju programmas izvērtējums veikts, analizējot šādus trīs aspektus:

- sabiedrības drošumspēja un medijpratības un informācijas pratības veicināšana sabiedrībā;
- mediju vides pieprasījums pēc darba spēka un žurnālistu profesionalizācija;
- radošo industriju izaugsmes sekmēšana.

Sabiedrības drošumspēja un medijpratības un informācijas pratības veicināšana.

Kā minēts šā ziņojuma anotācijā, mediju nozīme saziņā, informācijas ieguvē, un sabiedrības vērtību un viedokļa veidošanā tikai aizvien pieaug. Mediji kļūst par aizvien nozīmīgāku sabiedrības mobilizēšanas instrumentu, un diemžēl ne vienmēr cēlu un sabiedrībai labvēlīgu mērķu vārdā. Tāpēc publiskajā telpā aizvien vairāk tiek runāts par hibrīdo apdraudējumu, tai skaitā aizvien pieaugušo propagandas, viltus ziņu un dezinformācijas izplatību mediju saturā, jo īpaši digitālo mediju vidē. Šī ir problēma, kas ir aktuāla ne tikai Latvijā vai Eiropas Savienībā, bet visā pasaulē. Eiropas mērogā par dezinformācijas draudiem nopietni sāka diskutēt pēc tā sauktā “Lisas gadījuma”²⁹ Vācijā, kas 2016.gadā apliecināja, ka informācijas telpas kvalitātes jautājumi nav tikai bijušo sociālistisko valstu problēma. Atbildes reakcijas sekojušas gan Eiropas, gan atsevišķu nacionālo valstu līmenī. Piemēram, Eiropas Ārējās darbības dienestā izveidota skaitliski neliela dezinformācijas monitorēšanas un sabiedrības izglītošanas nodaļa (EastStratCom Task Force)³⁰. Tās resursi un kapacitāte ir ierobežota, ko apliecina regulāri izskanošie aicinājumi palielināt šīs komandas iespējas nodarboties ar dezinformācijas uzraudzīšanu un atspēkošanu. Ja runājam valstu līmenī, Eiropas mērogā viens no spilgtākajiem paraugiem, kā var cīnīties pret dezinformāciju, ir StopFake projekts Ukrainā, kam bāze atrodas Mohylas universitātē Kijevā. Savukārt mūsu kaimiņvalstī Igaunijā dezinformācijas apkarošanai un sabiedrības medijpratības līmeņa celšanai izveidota domubiedru grupas iniciatīva Propastop. Runājot par Latviju, diemžēl esam starp tām valstīm, kas jau ilgstošā laika posmā piedzīvo dažādu ārēju politisko spēku un jo īpaši Kremļa inspirētus mēģinājumus ar visplašākā spektra mediju palīdzību maldināt sabiedrību, apšaubīt Latvijas valsts leģitimitāti, noskaņot iedzīvotājus pret Latvijas ārpolitiskajiem mērķiem, būtībā – vairot iekšpolitisko nestabilitāti, nedrošību un sabiedrības sašķeltību. Nepakļauties šādām provokācijām informācijas telpā ir liels

²⁹ Janda, J. (2016). The Lisa Case. STRATCOM Lessons for European States. Security Policy Working Paper (11). Federal Academy for Security Policy.

³⁰ Skat, piemēram, https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/2116/node/2116_sv

izaicinājums gan indivīda līmenī, gan arī sabiedrības līmenī kopumā³¹. Tāpēc arī visai loģisks šķiet fakts, ka NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrs izvietots tieši Rīgā.

Medijpratība līdz šim izcelta kā nozīmīgs aspekts, kas palīdz uzturēt sabiedrības drošumspēju, ko pētnieki skaidro kā spēju saglabāt un uzturēt psiholoģisko un sociālo drošības apziņu³². Tāpēc, piemēram, starp Latvijas nacionālās drošības prioritātēm viens no mērķiem ir stipras un saliedētas sabiedrības attīstības sekmēšana. Tādas sabiedrības veidošana, kas ir vairāk rezistenta pret, piemēram, pret dažādu politisko spēku centieniem destabilizēt un šķelt sabiedrību, degradēt demokrātiskas vērtības, ir vairāk noturīga pret radikalizācijas riskiem, un citiem apdraudējumiem³³. To iespējas panākt, sekmējot medijpratības pieaugumu sabiedrībā. Latvija ir Eiropas Savienības un NATO dalībvalsts, līdz ar to mūsu sabiedrības saliedētība un spēja pretoties hibrīdapdraudējumam ir šo divu organizāciju interesēs.

Kā liecina 2017.gada vasarā Kultūras ministrijas uzdevumā veiktais Latvijas iedzīvotāju medijpratības pētījums, kopumā Latvijas sabiedrībā medijpratības līmenis ir zems. Tāpēc jaunā studiju programma vērtējama kā spēcīgs instruments, kas ne tikai palīdzētu risināt tās 2017.gadā pirmo reizi veiktajā reprezentatīvajā aptaujā akcentētās problēmas³⁴, kas saistītas ar indivīdu medijpratības līmeni, bet sekmētu arī tādas speciālistu bāzes sagatavošanu, kas varētu kalpot kā atbalsta sistēma medijpratības un informācijas prasību veicināšanai dažādās institūcijās, piemēram, skolās, pašvaldībās, medijos, kā arī plašā skaitā citās valsts, nevalstiskajās un privātajās organizācijās. Respektīvi, - studiju programmas absolventi ne tikai paši kļūs medijpratīgāki, bet spēs arī šīs prasmes un zināšanas nodot tālāk, darbojoties kā medijpratības multiplikatori sabiedrībā.

Kā norādīts UNESCO publikācijā³⁵, tad nozīmīgi multiplikatori medijpratības veicināšanai sabiedrībā ir pedagogi un bibliotekāri, kā arī muzeju darbinieki un citi profesionāļi, kas strādā zināšanu institūcijās. Pētījums, ko veikusi šī ziņojuma autore³⁶, konstatē, ka, piemēram, skolu pedagogi daudz un labprāt savā praksē lieto dažādu mediju saturu, bet tā ir mācīšana “ar medijiem”, nevis “par medijiem”. Attiecīgi, īstenojot jauno kompetencēs balstīto izglītības modeli, šīs politikas ieviešēji neizbēgami nonāks problēmas priekšā – kā nodrošināt pārmaiņas pedagogu domāšanā, ka “par medijiem” jāspēj mācīt ikviena priekšmeta pedagogam, un medijpratība nav zināšanas un prasmes, ko iegūst tikai Informātikas stundās. Jo skolēniem noteiktās digitālās prasmes, kas jāapgūst saskaņā ar jaunā izglītības modeļa prasībām, aptver plašu spektru medijpratības un informācijas prasību aspektu, sākot no satura iegūšanas, organizēšanas, satura analīzes, kritiskas izvērtēšanas, līdz

³¹ Kultūras ministrija (2017). Medijpratība sabiedrības imunitātes stiprināšanai. Pieejams:

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/mediju_politika/petijumi/Medijprat%C4%ABba%20sabiedr%C4%ABbas%20imunit%C4%81tes%20stiprin%C4%81%C5%A1anai_11.05.2017.pdf

³² Kaprāns, M., Austers, I. (2017). Latvijas sabiedrības, tautsaimniecības un zinātnes aktuālie attīstības jautājumi, to nākotnes attīstības tendences un iespējas. Pieejams:

http://www.izm.gov.lv/images/zinatne/Latvijas_sabiedrības_tautsaimniecības_un_zinatnes_attistibai_aktualie_jautajumi_to_nakotnes_attistibas_tendences_un_iespejas.pdf

³³ LR Saeima (2015). Par nacionālās drošības koncepcijas apstiprināšanu. Latvijas Vēstnesis, 233 (5551).

³⁴ Kultūras ministrija. (2017). Latvijas iedzīvotāju medijpratība. Pieejams:

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/mediju_politika/petijumi/Medijpratiba_petijuma%20rezultati_Latvijas%20Fakti_18_07_2017.pdf

³⁵ UNESCO Rīgas rekomendācijas (2016). Pieejams:

http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/CI/CI/pdf/Events/riiga_recommendations_on_media_and_information_literacy.pdf

³⁶ Karaseva, A. (2017). Teacher Professional Agency in Relation to Digital Technology Integration in Teaching in Estonian and Latvian Schools. Doctoral Dissertation. University of Tartu, Estonia.

satura veidošanai, izplatīšanai, koplietošanai, kā arī satura izmantošanai izglītībā un indivīda rīcībspējas paaugstināšanai un pašrealizācijai demokrātiskā sabiedrībā³⁷. Tas pats būtu attiecināms arī uz citiem zināšanu institūciju (muzeji, bibliotēkas, arhīvi u.c.) darbiniekiem, kas iesaistās gan formālās izglītības nodrošināšanā, gan veic mūžizglītības aktivitātes, un kuru uzdevums, pieaugot informācijas resursu digitalizācijas apjomam, jāspēj darboties kā medijpratības atbalsta personām.

Komunikācijas vides pieprasījums pēc darba spēka un žurnālistu profesionalizācija

Komunikācijas un mediju joma, īpaši masu mediju joma, kas smagi cieta pēdējās ekonomiskās krīzes laikā, turpina atkopties. Nozarē vērojamas vairākas tendences, kas veido kontekstu jaunās studiju programmas "Mediju un digitālā pratība" izveidei. Pirmkārt, pieprasījums pēc augsti izglītotiem komunikācijas jomas speciālistiem saglabāsies, kā liecina arī Ekonomikas ministrijas ziņojums par darba tirgus prognozēm attiecībā uz profesiju grupu "tiesību, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti", kur iekļaujas gan žurnālisti, gan komunikācijas speciālisti³⁸. Šo tendenci apliecina arī darba devēju atsauksmes attiecībā uz Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena bakalaura studiju programmu absolventu iekļaušanos darba tirgū. Ir skaidrs, ka tehnoloģiski mediētas komunikācijas laikmetā visās darba un dzīves jomā, gan valsts pārvaldē, gan privātajā sektorā, būs nepieciešami darbinieki ar augsta līmeņa prasmēm, kas saistītas gan ar informācijas piekļuvi, analīzi, kā arī informācijas radīšanu un izplatīšanu. Komunikācijas jomā paveras plašs darba lauks – gan nozares attīstība, gan tās popularizēšana un sabiedrības informēšana. Studiju programmas absolventiem tas sniegs iespēju konkurēt darba tirgū un pašiem būt par aktīviem nozares veidotājiem un attīstītājiem.

Otrkārt, profesionālu un labi sagatavotu žurnālistu loma nacionālā līmenī ir kļuvusi īpaši nozīmīga, ņemot vērā aizvien pieaugošo Krievijas izplatītās dezinformācijas ienākšanu Latvijas informatīvajā telpā. Tas pamato nepieciešamību pēc labi sagatavotiem speciālistiem, kas spēj darboties profesionāli, ētiski un atbildīgi. Šis aspekts kā ļoti būtisks izcelts Latvijas mediju politikas pamatnostādnēs 2016-2020.gadam³⁹.

Ik gadu ViA studiju programmu pašnovērtējuma procesā veic monitoringu par Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena bakalaura studiju programmu absolventu nodarbinātību. Šo pētījumu dati, kā arī citu augstskolu ar līdzīgu studiju piedāvājumu veiktā analīze apliecina, ka darba tirgū Latvijā arvien vairāk tiek pieprasīti kvalificēti komunikācijas un mediju vadītāji un speciālisti, kā arī žurnālisti⁴⁰.

Jaunajā studiju programmā kā nozīmīgs aspekts tiek izcelta studējošo radošuma un uzņēmējdarbības prasmju attīstība, un tas ir viens no elementiem, kas profesionāļu skatījumā nākotnē sekmēs absolventu nodarbinātību⁴¹, jo nākotnes izaicinājums jaunažiem speciālistiem būs nepieciešamība piedāvāt tirgum inovācijas un starptautiski konkurētspējīgus produktus. Pēc nozares profesionāļu domām, jaunažiem komunikācijas speciālistiem nākotnē aizvien vairāk būs nepieciešamas kompetences un zināšanas, kas saistītas ar kritisku mediju satura

³⁷ VISC (2017). Izglītība mūsdienīgai lietpratībai: mācību satura un pieejas apraksts. Ziņojuma teksts pieejams: <https://domaundari.lv/cepure/Macibu%20satura%20un%20pieejas%20apraksts.pdf>

³⁸ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/EMZino_150615_full.pdf

³⁹ Skat: <https://vestnesis.lv/op/2016/221.3>

⁴⁰ Skat. studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumus: <http://va.lv/lv/par-via/dokumenti>

⁴¹ Veidmane, B. (2013). Komunikācijas nozares attīstības tendences Latvijā. Bakalaura darbs. Vidzemes Augstskola.

patēriņu, spēju radīt atraktīvus un pievilcīgus mediju satura produktus. Šie elementi iekļauti jaunās studiju programmas saturā⁴². Darba devēji, kas regulāri nodrošina prakšu iespējas IKZ virzienā esošo bakalaura studiju programmu studentiem, uzsver, ka radošums, uzņēmība, kā arī atbildīgums pret darba uzdevumiem ir nozīmīgi elementi, lai jaunie speciālisti varētu veidot veiksmīgu karjeru. Tāpēc gan esošajās programmās, gan arī jaunās studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” īstenošanā paredzēta nozares profesionāļu iesaiste studiju procesā, tai skaitā gan vieslekciju formā, gan sadarbības projektu veidošanā ar nozares uzņēmumiem, kā arī prakšu nodrošināšanā, jo tādā veidā studējošie jau studiju laikā iepazīst nozares vidi un var identificēt nākotnes nodarbinātības iespējas. Studiju programmas izstrādes procesā ir noslēgti sadarbības līgumi ar studiju prakšu nodrošināšanu, kā arī sadarbību un informācijas apmaiņu ar tādām medijpratības veicināšanā iesaistītām mediju organizācijām kā Pētnieciskās žurnālistikas centru “ReBaltica”, pētnieciskā raidījuma “Nekā Personīga” un citu žurnālistikas produktu veidotāju, SIA “RedDotMedia”, ar interneta portālu “Delfi”, ar “Latvijas reģionu televīziju”, kā arī Baltijas mediju izcilības centru, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Interneta Asociāciju. Mediju politikas pamatnostādņu 2016 – 2020.gadam veidošanas gaitā izkristalizējās, ka mediju organizācijas nespēj prognozēt precīzu nākotnē nepieciešamo jauno žurnālistikas profesionāļu skaitu. Tai pat laikā mediju organizācijas jaunajiem profesionāļiem izvirza ļoti augstas kvalitātes prasības, atzīstot, ka tiek gaidīti savā ziņā jau pilnībā “nobrieduši” potenciālie darbinieki. To apliecinājuši arī mediju redaktori personiskā komunikācijā ar IKZ virziena vadītāju, uzsverot, ka priekšroka tiek dota tiem pretendentiem, kas jau guvuši praktisku pieredzi medijos, un kuri var ātri iekļauties redakcijas procesos.

Radošo industriju izaugsmes sekmēšana

Eiropas Komisija norādījusi, ka medijpratība ir viens no priekšnoteikumiem ekonomiskās aktivitātes pieaugumam un darba vietu skaita palielināšanai Eiropas Savienībā tādās jomās kā mediji, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, digitālie risinājumi utml.⁴³. Kā atbalsts radošo industriju sektoram ir izveidota atsevišķa programma “Radošā Eiropa”, un ik gadu pieaug radošo industriju atbalstam novirzītā finansējuma apjoms. Runājot par Latviju, jāteic, ka radošo industriju nozare arī Latvijā strauji attīstās un nostabilizējas. Pieprasījums pēc profesionāliem komunikācijas jomas speciālistiem, kas spēj veidot mediju saturu transmediju vidē tikai pieaug. Jaunā studiju programma “Mediju un digitālā pratība” nodrošinās studējošajiem digitāla satura veidošanas prasmes un iemaņas, veicinot informācijas sabiedrības attīstību. Tas ir īpaši nozīmīgi Vidzemes plānošanas reģiona kontekstā, kas par vienu no reģiona viedās specializācijas stratēģiskajiem mērķiem izvirzījis jaunu uzņēmējdarbības jomu attīstību zināšanu ekonomikas nozarēs⁴⁴. Reģionā ir potenciāls radošo industriju attīstībai, tai skaitā uzņēmējdarbībai, kas saistīta ar audiovizuālo sektoru, komunikācijas, jauno mediju risinājumiem⁴⁵. Valmierā darbojas biznesa un inovāciju inkubators, kurā ViA Informācijas un komunikācijas studiju virziena absolventi atrod iespējas

⁴² Turpat.

⁴³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/media-literacy-background-documents>; un Eiropas Komisija (2017). MAPPING OF MEDIA LITERACY PRACTICES AND ACTIONS IN EU-28, pieejams: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/reporting-media-literacy-europe>

⁴⁴ Vidzemes plānošanas reģions (2014). Vidzemes plānošanas reģiona viedās specializācijas iespējas. Pieejams: http://www.vidzeme.lv/lv/petijums_vidzemes_planosanas_reģiona_viedas_spezializācijas_iespejas/

⁴⁵ Turpat.

uzsākt savu uzņēmējdarbību mediju un komunikācijas nozarē. Absolventiem ir iespēja pašiem veidot savus uzņēmumus, radot un sniedzot inovatīvus pakalpojumus informācijas, komunikācijas un mediju jomā. ViA IKZ studiju programmās iegūtā izglītība sniedz iespējas sekmēt radošās ekonomikas attīstību Latvijā, kas balstīta uz nemateriāliem resursiem: zināšanām, radošām idejām un inovācijām. Studējošo izpratnes veicināšanai un izglītošanai par inovāciju un uzņēmējdarbību, tostarp, lai motivētu pievērsties uzņēmējdarbībai, inovatīvu ideju un risinājumu izstrādei un tālākai to attīstīšanai, izmantojot modernās tehnoloģijas. Tādejādi tiek veicināta programmu absolventu pašnodarbinātība, jaunu inovatīvu uzņēmumu veidošana, tā sekmējot tautsaimniecības attīstību, sniedzot ieguldījumu reģiona attīstībā, izmantojot studiju laikā apgūtās zināšanas, idejas, pieredzi un kontaktus. Mudinot studējošos uz inovāciju veidošanu un jaunradi, studiju virziens sniedz pienesumu Vidzemes reģiona un arī Latvijas tautsaimniecības attīstībā. Studiju virzienā īstenoto programmu absolventi var sekmīgi iesaistīties uzņēmējdarbībā, kā arī veidot labu karjeru valsts varas un pārvaldes institūcijās, pašvaldību iestādēs, masu medijos, nevalstiskajās organizācijās un citās organizācijās, kur nepieciešamas plaša spektra pamatzināšanas par sociāliem procesiem, kā arī analītiskās domāšanas un radošuma kompetences. To, piemēram, spilgi apliecina IKZ studiju virzienā īstenoto bakalaura studiju programmu absolventu nodarbinātības ekspresaptauja, kas tika īstenota Facebook slēgtās ViA absolventu grupas “ViA Alumni” biedru vidū 2017.gada decembrī⁴⁶.

1.3.2. Studiju programmas salīdzinājums ar citām līdzīgām studiju programmām

Studiju programma “Mediju un informācijas pratība”, saskaņā ar studiju programmu licencēšanas metodiku, salīdzināta ar divām līdzīgām studiju programmām Eiropas Savienības valstīs (izņemot Latvijas Republiku) pēc šādiem kritērijiem:

1. Studiju programmas saturs;
2. Studiju programmas apjoms kredītpunktos, studiju ilgums;
3. Iegūstamais grāds.

Viena no saturiski tuvākajām studiju programmām tiek īstenota Orhūsas universitātē Dānijā. Studiju programma “Informācijas studijas – Digitālā dzīve” (“Information Studies – Digital Living”) nodrošina zināšanas par digitālo tehnoloģiju attīstību un ietekmi uz sociāliem procesiem. Studējošie apgūst gan prasmes izprast un interpretēt mediju saturu, kā arī analizēt mediju vides saistību ar dažādiem sociāliem, politiskiem un ekonomiskiem procesiem, kā arī apgūst iemaņas veidot un izplatīt mediju saturu dažādos formātos un platformās, kas kopumā ir līdzīgi ViA iecerētās studiju programmas saturam. Līdzīgi kā ViA plānotā studiju programma, arī Orhūsas universitātes studiju programma tiek piedāvāta plašai mērķauditorijai: sociālo mediju satura vadītājiem, komunikācijas projektu konsultantiem, pilsonisko kopienu vadītājiem, digitālā mārketinga vadītājiem, digitālā satura producentiem un citiem. Studiju ilgums: četri semestri, viena studiju gada apjoms: 40 kredītpunkti (20 kredītpunkti semestrī). Prakses apjoms: 14 kredītpunkti. Maģistra darba apjoms: 20

⁴⁶ <https://www.facebook.com/groups/207256869310571/permalink/1572616249441286/>

kredītpunkti. Dānijas izglītības sistēmas īpatnība ir tāda, studējošie arī studiju programmu obligātajā daļā var veikt izvēli starp vairākiem studiju kursiem. Piemēram, pirmajā studiju semestrī studenti veic izvēli starp diviem obligātajiem kursiem (katrs 20 ECTS apjomā) “Inovācijas un tehnoloģijas” un “Interaktīvo sistēmu dizains”, kā arī veic izvēli starp trim obligātajiem kursiem (katrs 10 ECTS apjomā): “Komunikācija tiešsaistē”, “Interaktīvo sistēmu izstrāde”, un “Globalizācija, tehnoloģijas un vadība”. 2.studiju semestrī studenti vai veikt izvēli starp praksi vai izvēles studiju kursu apguvi (izvēli var izdarīt no 11 dažādu kursu saraksta, piemēram “Digitālā kultūra”, “Sociālie mediji un ikdienas dzīve”, “Datorspēļu teorija”, “Digitālā uzņēmējdarbība”, “Sociālie mediji un fotogrāfija”, “Vizuālā stāstniecība”, “Modernā projektu vadība: teorija un prakse”) 20 ECTS apjomā, kā arī apgūst obligātos pētniecības metožu kursus 10 ECTS apjomā. 3.studiju semestrī studenti veic izvēli starp studiju kursiem: “Spēles un dizains: mainīgās pasaules, mainīgā izpratne” (10 ECTS), “Digitālā un virālā komunikācija” (20 ECTS), “Multimodālā komunikācija” (10 ECTS), “Korporatīvā un krīzes komunikācija” (10 ECTS), un “Žurnālistikas metodes” (20 ECTS). 4.semestrī studējošie izstrādā un aizstāv maģistra darbu (30 ECTS).

Otra saturiski un mērķu ziņā līdzīga programma Eiropā tiek īstenota Līdsas universitātē Lielbritānijā: “Jaunie mediji” (“New Media”). Arī šajā studiju programmā studējošajiem tiek piedāvāta iespēja iegūt prasmes gan kritiskai un analītiskai mediju satura izvērtēšanai, mediju lomas un funkciju izpratnei kultūras, sociālo, politisko un ekonomisko procesu kontekstā, gan arī prasmes mediju satura radīšanai. Kā norādīts studiju programmas anotācijā, šī studiju programma atšķiras no citām komunikācijas studiju programmām jauno mediju jomā tieši ar uzsvaru uz kritiski analītisku prasmju attīstību studiju procesā mijiedarbības novērtēšanai starp medijiem un sabiedrību. Lielbritānijā tiek izmantota kredītpunktu sistēma, kur trīs kredītpunkti atbilst vienam kredītpunktam Latvijas sistēmā. Tāpēc tālāk vienkāršības nolūkos kursu apjoms norādīts Latvijas kredītpunktos (KP). Studējošie studiju programmā “Jaunie mediji” apgūst obligāto studiju kursu “Digitālās prakses” 20 kredītpunktu apjomā, kā arī veic izvēli 20 kredītpunktu apjomā no 16 kursu saraksta, piemēram, “Feminisms, identitāte un mediji” (10 kredītpunkti), “Kinematogrāfs un fotogrāfija” (10 KP), “Retorika un publiskā runa” (5 KP), “Kritiskas debates par kultūru un vietu” (10 KP), “Televīzijas naratīvs” (10 KP), “Inovācijas politiskajā komunikācijā” (10 KP), “Identitāte, kultūra un tehnoloģijas” (10 KP), “Nevienlīdzības izpēte medijos” (10 KP), “Realitātes TV: patiesība vai fikcija?” (5 KP). Maģistra darba apjoms ir 20 KP (tai skaitā arī pētījumu metodoloģijas kurss četrus KP apjomā).

Abas studiju programmas – gan “Informācijas studijas – Digitālā dzīve” Orhūsas, gan “Jaunie mediji” Līdsas universitātē nodrošina “Master of Arts” akadēmisko maģistra grādu.

Zemāk tabulā sniegts pārskats par ViA studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” un augstāk aprakstīto divu ārvalstu studiju programmu apjomu, obligātās un izvēles kursu apjomu, maģistra darba apjomu, prakses apjomu, kā arī iegūstamo grādu.

	Mediju un informācijas pratība, ViA	Informācijas studijas – digitālā dzīve, Orhūsas universitāte	Jaunie mediji, Līdsas universitāte
Studiju ilgums	3 semestri (4 semestri)	4 semestri	12 mēneši (pilna laika studijas) vai 24 mēneši

			(nepilna laika studijas)
Kopējais KP apjoms	60 (80)	80	60 (180 UK credits)
Obligātie kursi	24 KP	20 KP (30 ECTS)	20 KP (60 UK credits)
Izvēles kursi	10 KP	26 KP (40 ECTS)	20 KP (60 UK credits)
Prakse	6 (26) KP	14 KP (20 ECTS)	-
Maģistra darbs	20 KP	20 KP (30 ECTS)	20 KP
Iegūstamais grāds	Akadēmiskā maģistra izglītība	Master of Arts (MA)	Master of Arts (MA)

Kā redzams tabulā, tad ViA iecerētā studiju programma, ja tiek realizēta 3 semestru formā, tad tā studiju ilguma un kredītpunktu apjoma ziņā tā ir vienlīdzīga ar “Jauno mediju” programmu Līdsas universitātē, bet studiju ilguma ziņā ViA programmas īstenošana notiek ilgākā laika posmā: trīs semestru, nevis 12 mēnešu laikā. Ja studiju programma tiek īstenota 4 semestru formā, tad tā vairāk pēc kredītpunktu skaita pielīdzināma Orhūsas universitātes studiju programmai, lai gan tad veidojas atšķirība starp izvēles kursu un prakses proporcijām programmas ietvaros: ViA programmai paredzēta garāka prakse, savukārt Orhūsas universitātē paredzēts lielāks izvēles kursu apjoms.

Obligātā kursu daļa visās trīs programmās ir aptuveni vienāda – ViA programmā obligātā daļa ir par diviem KP apjomīgāka nekā pārējās divās. Izvēles kursu apjoms ir atšķirīgs, un to nosaka studiju programmas kopējais apjoms, kā arī fakts, ka Līdsas universitātē netiek paredzēta prakse. Maģistra darba apjoms visās programmās ir vienāds.

Studiju programmu satura ziņā visas trīs programmas ir daļēji līdzīgas: nodrošina studējošo iepazīstināšanu ar nozares nozīmīgākajām teorijām, kā arī studiju saturā nodrošina šo teoriju aprobāciju. Visu trīs programmu virsmērķis ir kontekstualizēt apgūstamo priekšmetu, t.i., saistīt mediju vides attīstības studijas ar dažādu sociālu, kultūras, politisku un ekonomisku procesu analīzi. Visās programmās paredzēti kursi, kas nodrošina zināšanu apguvi par mediju satura radīšanu un izplatīšanu, kā arī ētisku un atbildīgu komunikācijas prasmju attīstīšanu studējošajiem. Visās programmās paredzēta zinātniski pētnieciskā un analītiskā darba iemaņu attīstīšana un studentu iesaiste pētniecībā, tā sagatavojot studentus patstāvīgam pētnieciskajam darbam profesionālām vajadzībām, kā arī tālākām studijām doktora līmenī. Tomēr jāuzsver, ka ViA programmā vienīgajā no šajā salīdzinājumā iekļautajām ir paredzēts tik ciešs uzsvars tieši uz mediju un informācijas pratības aspektiem, tai skaitā ietekmējošu ziņojumu, propagandas un indivīda kritiskās domāšanas, argumentācijas prasmju nostiprināšanu, kas nepieciešamas mūsdienu mediētājā un augsti transmediālajā publiskajā telpā, kā arī tādu studējošo prasmju attīstību, kas ļautu studiju procesā iegūtās zināšanas popularizēt sabiedrībā un programmas absolventiem darboties kā mediju un informācijas pratības multiplikatoriem.

I.4. STUDIJU PROGRAMMAS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVES

Lai nodrošinātu sekmīgu studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” attīstību, ir noteiktas studiju programmas stiprās puses un problēmas, kā arī attīstības iespējas un virzieni.

Studiju programmas stiprās puses, kas paver perspektīvas attīstības iespējas:

- studiju programma sniedz ieguldījumu sabiedrības drošumspējas stiprināšanā nacionālā un starptautiskā līmenī;
- programmas īstenošanai piesaistīta starptautiska docētāju komanda;
- programma tiks realizēta arī angļu valodā, tāpēc tai ir potenciāls piesaistīt ārvalstu studentus;
- studiju saturs ir starpdisciplinārs;
- studiju programmā izmantotās studiju metodes veicina inovācijas augstskolu pedagoģijas jomā;
- studiju saturs cieši sasaistīts ar pētniecību;
- IKZ virzienā vēlētie docētāji ir ļoti motivēti, orientēti uz attīstību, inovācijām, sadarbību zinātnē un akadēmiskajā darbā;
- studiju programmā ir apvienotas teorētiskās zināšanas un kursi ar praktisku ievirzi, kas ļaus tās beidzējiem sekmīgāk attīstīt karjeru pēc studiju noslēguma;
- ir izveidota sistēma, kas ļauj kontrolēt studiju kvalitāti;
- studentiem ir pieejama mūsdienīga, strauji augoša bibliotēka;
- studentiem ir iespēja doties praksē un studiju ietvaros strādāt multimediju laboratorijā, kas palīdz pārbaudīt iegūtās zināšanas un stiprināt praktiskās iemaņas;
- tiek nodrošināti radošam un sekmīgam studiju procesam atbilstoši apstākļi (infrastruktūra, personāla atbalsts);
- tiek nodrošināta sadarbība ar nozares pārstāvjiem, tāpēc ir iespējas aktīvi reaģēt uz izmaiņām komunikācijas un mediju jomā, attiecīgi attīstot studiju programmu;
- studiju programmas saturs strukturēts tematiskos moduļos, kurus iespējams īstenot atsevišķi kā mūžizglītības piedāvājumu.

Studiju programmas izstrādes laikā konstatētās problēmas:

- docētāju korpuss IKZ studiju virzienā ir neliels, līdz ar programmas uzsākšanu nodarbinātības apjoms pieaug, parādās jautājums, kā veiksmīgi sabalansēt akadēmisko slodzi ar zinātnisko darbu, dalību projektos;
- ViA iepriekš nav veiktas pietiekami mērķtiecīgas aktivitātes studējošo piesaistei no Austrumu partnerības valstīm, attiecīgi tā būs jauna pieredze un tai pat laikā arī izaugsmes iespējas;
- ViA budžeta līdzekļi nav pietiekami, lai apmaksātu regulāru personāla pilnveidi;
- ViA budžeta ietvaros apgrūtināta iespēja piesaistīt lielu skaitu augsta līmeņa vieslektoru no ārvalstīm;
- regulāri nepieciešams atjaunot aprīkojumu Multimediju laboratorijā, jo tehnoloģijas gan strauji noveco, gan noliektas.

Studiju programmas tālākās attīstības perspektīvas 2018. -2020.gadam:

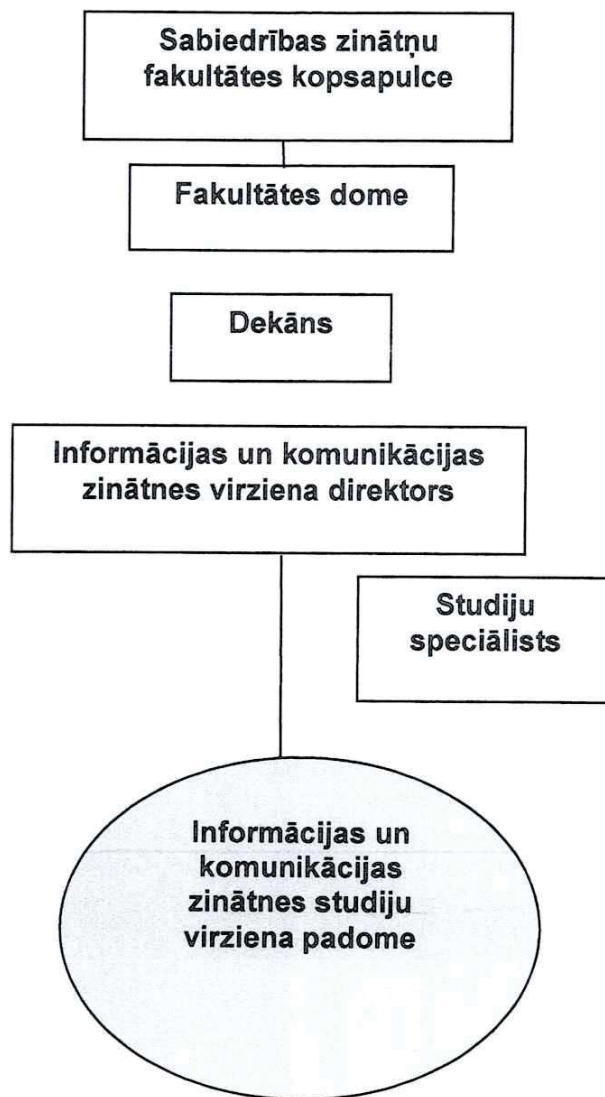
- izstrādāt plānu IKZ docētāju korpusa mērķtiecīgai papildināšanai un veikt tā īstenošanu, tai skaitā izvērtējot iespējas aktīvāk studiju procesā iesaistīt ViA absolventus;

- ViA algot speciālistu, kas nodarbosies ar studējošo piesaisti no Austrumu partnerības valstīm, izmantojot ES struktūrfondu programmas augstskolu studiju programmu attīstībai un starptautiskās sadarbības paplašināšanai (SAM 8.2.1.);
- veidot vienotu augstskolas docētāju kvalifikācijas celšanas koncepciju un tās kontekstā īstenot IKZ docētāju kvalifikācijas pilnveidi, tai skaitā iespējas papildināt svešvalodu zināšanas, tak skaitā izmantojot ES struktūrfondu programmas akadēmiskā personāla kompetenču pilnveidei (SAM 8.2.2.) iespējas un citus avotus;
- mērķtiecīgi nodarboties ar dažādu finanšu avotu piesaisti ārvalstu docētāju darba un ceļa izdevumu apmaksai, tai skaitā izmantojot Erasmus+ programmas iespējas;
- sadarbībā ar nozares pārstāvjiem regulāri veikt studiju programmas satura izvērtēšanu, nepieciešamības gadījumā veikt precizējumus programmas saturā. Veidot IKZ studiju virziena padomnieku konventu, pirmām kārtām aicinot tajā iesaistīties to institūciju pārstāvjus, ar kuriem noslēgti prakšu un sadarbības līgumi;
- sekmēt docētāju pētniecisko interešu un pētniecisko rezultātu integrāciju ar studiju programmas saturu;
- studiju programmu veidojošos studiju kursu moduļus piedāvāt caur Atvērto universitāti kā mūžizglītības iespējas interesentiem, kas nevēlas apgūt visu pilno programmu, šīs aktivitātes nodrošināšanā piesaistot ViA Zinātnes un tehnoloģiju centru;
- ik gadu meklēt iespējas gan no ViA līdzekļiem, gan piesaistot ārējo finansējumu veikt multimediju laboratorijas aprīkojuma atjaunošanu, tai skaitā meklējot sadarbības iespējas ar partneriem mediju jomā;
- sekmēt starptautiskā sadarbības tīkla paplašināšanu (konferences, semināri, tīklošanās, docētāju profesionālā pilnveide utml.), tai skaitā izmantojot Erasmus + iespējas;
- atbalstīt docētāju pētniecisko interešu īstenošanu, kopīgu docētāju un studējošo pētniecisko projektu īstenošanu, tai skaitā Horizon 2020 projektos.

II. DAĻA. Studiju programmas pārvaldība

II.1. STUDIJU PROGRAMMAS PĀRVALDĪBA

IKZ virziens darbojas Sabiedrības zinātņu fakultātes sastāvā, administratīvi to pārauga fakultātes dekāns. Fakultātes Dome pieņem lēmumus par izmaiņām programmās, ievēl docētājus, apstiprina viesdocētājus. Domē darbojās studentu pārstāvji. Pārvaldības struktūrshēma attēlota zemāk.

Tiešo virziena pārraudzību un operatīvo vadību veic studiju virziena direktors. Jautājumus, kas saistīti ar stratēģiskām izmaiņām studiju programmās, kvalitātes iekšējo izvērtēšanu (pašnovērtējuma ziņojumi, anketēšanas u.c.) un sagatavošanu ārējai izvērtēšanai

(licencēšana, akreditācija) izskata studiju virziena padome, kas sanāk reizi mēnesī. Studiju virzien padome darbojas saskaņā ar nolikumu.

II.2. SABIEDRĪBAS, TAJĀ SKAITĀ DARBA DEVĒJU, NOZARES DARBA DEVĒJU ORGANIZĀCIJU UN CITU NOZARES ORGANIZĀCIJU, IESAISTES STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDĒ UN TURPMĀKAJĀ PILNVEIDĒ RAKSTUROJUMS

Studiju programma ir izstrādāta, sadarbojoties ar nozares pārstāvjiem⁴⁷, ar kuriem 2017.gada laikā notika vairākas klātienes tikšanās, kurās tika apspriests programmas paredzētais saturs, sasniedzamie studiju rezultāti, kā arī programmas īstenošanas metodoloģija. Pēdējā tikšanās organizēta 2018.gada 20.janvārī, lai diskutētu par studiju programmas gatavo versiju, un šajā sanāksmē piedalījās arī Kultūras ministrijas (KM) Mediju politikas nodaļas eksperte Klinta Ločmele. No KM kā mediju politikas koordinētājas studiju programmas sagatavošanas gaitā saņemts arī neatkarīgs ekspertu atzinums, kurā pausts atbalsts programmas izveidei, kā arī sniegti priekšlikumi, kas iestrādāti šā ziņojuma gala versijā. Studiju programmas izstrādes laikā veiktas konsultācijas un informācijas apmaiņa arī ar NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra speciālistiem.

Studiju programmas izstrādes laikā noslēgti sadarbības līgumi ar virkni organizāciju. Līgums paredz sadarbību šādos aspektos: studējošo prakšu un pētniecības aktivitāšu nodrošināšanā, profesionāļu iesaistē studiju procesā vieslektoru un Valsts pārbaudījumu komisiju locekļu statusā, studiju programmu satura radīšanā un pilnveidē, informācijas apmaiņā par aktualitātēm medijpratības jomā. Līgumi par sadarbību noslēgti ar : AS "Delfi", "Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centru "Re:Baltica", SIA "RedDotMedia", SIA "Valmieras TV", kas atbild par Latvijas reģionālo televīzijas tīklu un veido saturu kanālā "Re:TV", kā arī Baltijas mediju izcilības centru, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Interneta Asociāciju⁴⁸.

Ar visiem sadarbības partneriem plānota regulāra informācijas apmaiņa un iesaiste studiju procesā, kā tas paredzēts sadarbības līgumā: savas kompetences robežās sniegt priekšlikumus un viedokli par Studiju programmu saturu un sasniedzamajiem rezultātiem; piedāvāt aktuālus pētniecības tematus maģistra darbu izstrādei; savu iespēju robežās sekmēt sava personāla iesaisti studiju programmu īstenošanā vieslektoru statusā un Valsts pārbaudījumu komisijas locekļu statusā; piedāvāt situācijas (cases), kas saistītas ar organizācijas darbību un kuras varētu izmantot studiju procesā gadījuma studiju (case study) analīzē; kā arī piedāvāt prakses vietas studiju programmā studējošajiem, katra akadēmiskā gada sākumā savstarpēji vienojoties par konkrēto praktikantu skaitu.

Bez tam 2018.gada laikā ir paredzēts izveidot IKZ studiju virziena konsultatīvo padomi, kurā tiks aicināti darboties visu to organizāciju pārstāvji, ar kuriem noslēgti sadarbības līgumi.

⁴⁷ Skat.pielikumu Nr.16 - izrakstu no IKZ studiju virziena padomes sēdes Nr. 12 (23.12.2016) par darba grupas izveidi jaunu studiju programmu izstrādei.

⁴⁸ Skat. noslēgto līgumu sarakstu un kopijas pielikumā Nr.12.

II.3. STUDĒJOŠO IESAISTES STUDIJU PROGRAMMAS IZVEIDĒ UN TURPMĀKAJĀ PILNVEIDĒ (TAJĀ SKAITĀ AUGSTSKOLAS/KOLEDŽAS PLĀNOTAIS DARBS AR STUDĒJOŠO APTAUJU REZULTĀTIEM) RAKSTUROJUMS

Ik gadu ViA veic studējošo viedokļa aptauju par augstskolā īstenoto studiju programmu atbilstību studējošā priekšstatiem, par studiju programmu kvalitāti, par informatīvo un materiāli tehnisko nodrošinājumu, par akadēmiskā personāla kvalitāti, par starptautiskās sadarbības kvalitāti, kā arī citiem jautājumiem. Saņemtās atbildes tiek izmantotas attīstības plānošanā un ViA darbības uzlabošanā. ViA rektors regulāri tiekas un par šiem jautājumiem mutiski diskutē ar ViA Studentu pašpārvaldes pārstāvjiem⁴⁹.

Studiju virziena līmenī IKZ virziena direktore divas reizes akadēmiskā gada laikā tiekas ar visu programmu studējošajiem un diskutē un pārrunā dažādas aktualitātes, uzklausa studentu viedokļus un ieteikumus. Padziļināta uzmanība tiek pievērsta pirmo un pēdējo kursu studentu viedokļa noskaidrošanai. Ar pirmā kursa studentiem pirms studiju sākuma (ievadstudiju laikā) studiju virzienu direktore diskutē par studējošo gaidām un priekšstatiem par apgūstamo jomu, kā arī nākotnes nodarbinātības iecerēm⁵⁰.

Savukārt īsi pirms Valsts pārbaudījuma kārtošanas ar pēdējo kursu studentiem tiek organizēta fokusgrupas diskusija, kur tiek izvērtēta kopējā studiju pieredze konkrētajās studiju programmās, iegūtās izglītības sasaiste ar darba tirgus prasībām, studējošo pieredze starptautiskajā apmaiņas programmā Erasmus+, sadarbība ar prakšu devējiem u.c.. Šīs fokusgrupu diskusijas ir izrādījušās ļoti noderīgs instruments, kā iegūt padziļinātu atgriezenisko saiti no studiju programmu apguvušajiem, kura rezultātā līdz šim veiktas dažādas izmaiņas IKZ studiju virzienā jau īstenoto studiju programmu kontekstā, kas skar kursu norises plānojumu pa semestriem, docētāju piesaisti konkrētu kursu docēšanā, bibliotēkas krājumu papildināšanu u.c. aspektus, kas saistīti ar studiju organizēšanu un kvalitātes nodrošināšanu. ViA studējošo iesaiste studiju programmu izstrādē tiek nodrošināta arī ar studējošo pārstāvniecību ViA SZF domē, kur programma tika prezentēta un apspriesta 2017.gada novembrī, kā arī studējošie darbojas ViA Senātā, kas 2017.gada 20.decembrī pieņēma lēmumu par studiju programmas virzīšanu licencēšanai⁵¹.

II.4. STUDIJU PROGRAMMAS KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAS SISTĒMAS RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS

Studiju virziena "Informācijas un komunikācijas zinātnes" iekšējās kvalitātes sistēma balstīta Eiropas un nacionālajā likumdošanā, kas definē augstākās izglītības attīstības pamatprincipus.

⁴⁹ Skat. studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumus: <http://va.lv/lv/par-via/dokumenti>

⁵⁰ Turpat.

⁵¹ Skat pievienoto pielikumu – Senāta sēdes 20.12.2017. protokola izrakstu.

Turpmākajā tekstā sniegts pārskats par kvalitātes nodrošinājuma sistēmas dažādiem aspektiem.

Kvalitātes nodrošināšanas politika un pasākumi

Vidzemes Augstskolā izstrādāta un apstiprināta attīstības stratēģija, kas paredz tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju izglītībā, tiekšanos uz izcilību un konkurētspēju zinātnē un pētniecībā, kā arī zināšanu pārnesei un ieguldījumu reģiona attīstībā. No stratēģijas izriet pasākumi studiju programmu un piešķiramo grādu kvalitātes un standartu nodrošināšanai. Stratēģisko kontroli pār ViA attīstību īsteno ViA Senāts, bet administratīvo un uzskaites kontroli realizē Sociālo zinātņu fakultāte. Sociālo zinātņu fakultāte regulāri izvērtē savu darbību un lemj par aktuāliem jautājumiem fakultātes domes sēdēs. Akadēmiskā personāla kvalifikācija un kompetences tiek vērtētas, balstoties uz tā profesionālajiem, akadēmiskajiem un zinātniskajiem sasniegumiem. Ik gadu IKZ virziena attīstība tiek izvērtēta pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes un apspriešanas gaitā.

Vidzemes Augstskolā apstiprināta virkne dokumentu, kas nosaka attiecības starp pasniegšanu un pētniecību, iestādes kvalitātes un prasību stratēģiju, kā arī kvalitātes nodrošināšanas sistēmas organizāciju. Ir izstrādāts regulējums par fakultāšu, studiju virzienu un citu struktūrvienību un personu atbildību par kvalitātes nodrošināšanu, kā arī par studentu dalību kvalitātes nodrošināšanā, un kvalitātes politikas realizācijas, pārraudzības un koriģēšanas veidiem. Visi normatīvie dokumenti gan studējošajiem, gan akadēmiskajam personālam pieejami ViA e-vidē. Studējošie tiek informēti gan ievadstudijās, gan arī vēlāk studiju procesā viņu tiesībām un iespējām piedalīties ViA attīstības politikas izstrādē un īstenošanā.

Programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana, uzraudzība un regulāra kontrole

Nākamā tabula sniedz pārskatu par to, kā ViA tiek nodrošināta studiju programmu un piešķiramo grādu apstiprināšana, uzraudzība un kontrole. Šie pasākumi nodrošina, ka piedāvātās studiju programmas ir kvalitatīvi izstrādātas, tiek regulāri pārbaudītas un periodiski caurskatītas, tādējādi nodrošinot to pastāvīgu atbilstību un aktualitāti.

N.p. k.	Process, kas jākontrolē	Procedūra vai pasākums, kas jāveic	Laiks, regularitāte	Atbildīgais	Dokumenti, kas saistīti
1.	Studiju programmu ierosināšana un virzīšana izstrādei	<p>Pētījums par studiju programmas nepieciešamību, par programmas iekļaušanos ViA, reģiona un valsts izglītības un tautsaimniecības attīstības politikā</p> <p>ViA Senāts apstiprina vai noraida Fakultātes domes iesniegumu studiju programmas izstrādes uzsākšanu</p> <p>Izveido darba grupu programmas izstrādei</p>	Aktualizē periodiski pēc nepieciešamības	<p>Akadēmiskās un zinātnes padome, Akadēmiskais prorektors, Mārketinga padome</p> <p>Fakultātes dome</p> <p>Akadēmiskās un zinātnes padome, Fakultāte</p>	<p>Augstskolu likums, MK noteikumi nr.141 „Noteikumi par 1.līmeņa profesionālās izglītības valsts standartu” 20.03.2001.;</p> <p>MK not. Nr.481 „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 20.11.2001. – Zaudējuši spēku, bet ar pārejas periodu ViA līdz 2019.gadam (līdz pārakreditācijai);</p> <p>MK not. Nr.512 „Noteikumi par otrā</p>

					<i>līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” 26.08.2014.;</i> <i>ViA fakultātes paraugnolikums;</i> <i>ViA Akadēmiskās un zinātnes padomes nolikums</i>
2.	Studiju programmu projektu izstrāde	Darba grupa izstrādā programmas projektu un iesniedz izvērtēšanai Fakultātes domei		Darba grupas vadītājs	<i>ViA Studiju nolikums</i>
3.	Studiju programmu un programmas direktora apstiprināšana	Studiju programmu padome iesniedz studiju programmu Senātam apstiprināšanai un virzībai licencēšanai, kā arī ierosina apstiprināt jaunās studiju programmas direktoru		Darba grupas vadītājs, akadēmiskās struktūrvienības vadītājs	<i>MK not. Nr. 408, „Studiju programmu licencēšanas noteikumi” 14.07.2015.</i>
4.	Studiju kursu apraksti un studiju satura pārskatāmība	Studiju programmas direktors kopā ar fakultātes docētājiem kopsapulcē izvērtē studiju kursu aprakstus. Izvērtētos studiju kursu aprakstus iesniedz Fakultātes domei apstiprināšanai. Fakultātes dome var izteikt priekšlikumus uzlabošanai un uzdot programmas direktoram virzīt atkārtotai apstiprināšanai fakultātes domē. Studiju programmas kursu aprakstu audits - aktualizēšana un pilnveidošana tiek veikta katru gadu.	1 reizi gadā	Studiju programmas direktors	<i>Augstskolu likums ViA Studiju nolikums</i>
5.	Studiju programmas īstenošanas kvalitātes novērtēšana	<p>Fakultātes dome un Senāts apstiprina ikgadējo studiju programmas pašnovērtējuma ziņojumu, kas ietver:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SVID analīzi, - studentu skaita izmaiņu analīzi, - studentu sniegumu analīzi - docētāju sasniegumu analīzi. <p>Prakšu kontrole un nozares uzņēmumu prakšu vadītāju atsauksmes</p> <p>Studējošo aptaujas</p> <p>Absolventu aptaujas</p>	<p>Katru gadu – septembris/oktobr is</p> <p>1 reizi gadā</p> <p>Pēc katra studiju priekšmeta kursa</p> <p>līdz katra gada 15.septembrim</p> <p>Vismaz 1 reizi gadā</p>	<p>Studiju programmas direktors</p> <p>Studiju programmas direktors Fakultāte</p> <p>Studiju administrēšanas grupa</p> <p>Studiju programmu direktori</p>	<p><i>ViA Studiju nolikums,</i></p> <p><i>ViA prakšu organizēšanas nolikums</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums, ViA Studiju programmu nolikums*</i></p> <p><i>ViA Studiju nolikums</i></p>

		Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā esošie nozares speciālisti sniedz atzinumus, ieteikumus par bakalauru un maģistru darbu kvalitāti	1 reizi gadā 1 reizi gadā 1 reizi 6 gados vai 1x 2 gados	Starptautiskās sadarbības grupa Dekāns Studiju programmas direktors	ViA Padomnieku konventa nolikums MK not. Nr.407 „Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi”, 14.07.2015.
		Starptautiskās sadarbības novērtēšana Padomnieku konventa ieteikumi Ārējā novērtēšana - akreditācija			
6.	Studentu sekmju / sasniegumu uzraudzība un analīze	Studiju kursu vērtējuma kritēriji noteikti kursu aprakstos; Gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu vērtējuma kritēriji noteikti Metodiskajos norādījumos par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu Fakultātes docētāju kopsapulcē analizē studentu sekmes un sniegumu Elektroniska studiju vērtējumu ievadīšana VAIS ir noteikta docētāju pienākumos	Periodiski katru gadu	Fakultātes dome vai atbildīgā struktūrvienība	ViA Studiju nolikums Metodiskie norādījumi par gada projektu un valsts pārbaudījumu izstrādi un aizstāvēšanu Docētāju darba pienākumi ViA Studējošo akadēmiskās ētikas nolikums Apelācijas nolikums

Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas politika un pasākumi/procedūras

- ViA ir izstrādāta Stratēģija, kas tiecas uz augstu kvalitātes nodrošināšanu augstākās izglītības studiju programmu īstenošanā un to nepārtrauktu pilnveidi izcilības sasniegšanā.
- ViA darbojas Stratēģiskā konsultatīvā padome, kura izveidota ar mērķi sekmēt radošu diskusiju un ģenerēt idejas, kas sekmētu saprātīgas, pievilcīgas un iedomājamas ViA nākotnes ainas (vīzijas) un stratēģiskā ceļa noteikšanu.
- ViA ir Zinātniskā padome, kuras uzdevums ir sekmēt saskaņotu un mērķtiecīgu ViA akadēmisko un zinātniski pētniecisko darbību atbilstoši ViA stratēģijai. Padome konsultē un nepieciešamības gadījumā sagatavo priekšlikumus Senātam un rektoram par stratēģiski nozīmīgiem augstskolas akadēmiskās un zinātniski pētnieciskās darbības jautājumiem, t.sk., jaunu ViA studiju un pētniecības virzienu uzsākšanu, jaunu studiju programmu sagatavošanas uzsākšanu u.c.
- ViA ir izstrādāta studiju programmu un piešķiramo grādu vai kvalifikācijas kvalitātes un standartu nodrošināšanas politika un citi dokumenti/ nolikumi, kas saistīti ar kvalitatīvu studiju procesa norisi.
- Saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem, katru gadu tiek sagatavoti un ViA Senāta apstiprināti studiju virzienu pašnovērtējuma ziņojumi.

- ViA regulāri veicina darbinieku nepārtrauktu izglītošanos un kvalifikācijas celšanu, atbalstot darbinieku dalību dažādos vietējās nozīmes un starptautiskajosursos, semināros, konferencēs, pieredzes apmaiņas programmās.

Studentu vērtēšana

- ViA Studiju nolikumā ir noteikti studējošo vērtēšanas kritēriji, formas un termiņi, nosacījumi par akadēmiskajiem parādiem u.c. prasības studiju rezultātu sasniegšanai.

- Studentu zināšanu vērtēšanai tiek izmantoti studiju kursu aprakstos publicētie kritēriji, nosacījumi un pasākumi, kuri konsekventi arī tiek piemēroti.

- Studentu gada projektu un valsts pārbaudījumu darbu izstrādāšanas un aizstāvēšanas kārtībai ir izstrādāti un apstiprināti metodiskie norādījumi gada projektu un bakalaura, maģistra darbu vai kvalifikācijas darbu izstrādāšanai, noformēšanai un aizstāvēšanai.

- Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvu apstiprina fakultātes dome. Komisijas sastāvā iekļaujot nozares speciālistus/ekspertus, kuri darbojas saskaņā ar Valsts pārbaudījumu nolikumu.

- Prakšu nolikums nosaka prakšu norisi, atskaišu sagatavošanas un aizstāvēšanas nosacījumus.

- Studentu vērtēšanas procedūras ieviešanu uzrauga un kontrolē par programmas īstenošanu atbildīgās akadēmiskās struktūrvienības vadība, Administratīvā departamenta Studiju administrēšanas grupa un akadēmiskais un zinātņu prorektors. Studentu vērtēšana notiek studiju kursu ietvaros, prakšu aizstāvēšanā, gada projektu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanā. Galvenie principi studentu vērtēšanā ir: obligātums (nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par visu studiju programmas satura apguvi), vērtēšanas atklātums (apstiprināto un noteikto vērtēšanas kritēriju publiska pieejamība kursu aprakstos, gada projektu un Valsts pārbaudījuma nolikumā, prakses nolikumā, kā arī studenti saņem docētāja skaidrojumu par izlikto vērtējumu), kā arī studentu tiesības apelēt par saņemto vērtējumu (procedūra noteikta ViA Studiju nolikumā), kā arī vērtēšanas veidu dažādības princips, kas izpaužas vairākās formās: 1) vērtēšanas procesā studiju kursu ietvaros iesaistās studējošie, piemēram, vērtējot viens otra ieguldījumu grupu darbu ietvaros, recenzējot grupas biedru studiju darbus utml, kā arī 2) kursa norises laikā docētājs izmanto dažādas vērtēšanas formas, piemēram, dažus studiju darbus vērtējot ar “ieskaitīts”, citus vērtējot ar atzīmi utml. Savukārt pētniecisko darbu vērtējums veidojas no pārbaudījumu komisijas locekļu, darba vadītāja, un kvalifikācijas darba gadījumā, arī darba recenzenta vērtējuma. Katra studiju kursa aprakstā iestrādāta informācija par vērtēšanas kritērijiem, formām, kas tiek pārrunātas kursa sākumā. Ir noteikti un studentiem ViA e-vidē pieejami kritēriji pētniecisko darbu (gada projektu, bakalaura darbu, maģistra darbu) vērtēšanai. Par vērtēšanas kritēriju publisku pieejamību studējošajiem atbild studiju kursu docētāji, bet virsuzraudzību veic virziena vadītājs. Noteikumi attiecībā uz studenta kavējumu, slimību un citiem attaisnojošiem apstākļiem iestrādāti kursu aprakstos, kā arī ViA normatīvajos dokumentos. Šie pasākumi nodrošina, ka studējošie ir skaidri informēti par ViA izmantojamo vērtēšanas stratēģiju, pārbaudījumiem un citiem vērtēšanas paņēmieniem, kādi tiks izmantoti, kas no viņiem tiek sagaidīts un kādi kritēriji tiks izmantoti viņu rezultātu vērtēšanai.

Akadēmiskā personāla darba kvalitātes nodrošināšanas un novērtēšana

- ViA ir noteikusi pasākumus, kā pārliecināties un pārbaudīt, ka ar studentiem strādājošiem docētājiem ir nepieciešamā kvalifikācija un kompetence, t.i.:
- prasības ir noteiktas ViA Nolikumā par vēlēšanām akadēmiskajos amatos;
- ViA Darba samaksas nolikumā ir akadēmiskā darba sadalījums, nosacījumi par pētniecisko darbu;
- studentu aptaujas par katru docētāja vadīto studiju kursu attiecīgajā studiju gada semestrī.
- ViA Senāts ir apstiprinājis docētāju darba saturu un pienākumus, kas nosaka prasības akadēmiskajā darbā, pētnieciskās, akadēmiskās un zinātniskās kvalifikācijas celšanā un arī administratīvajā darbā.
- Saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem Par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību, profesionālā pilnveide var ietvert profesionālās pilnveides mērķiem atbilstošu starptautisko mobilitāti, dalību projektos un piedalīšanos konferencēs un semināros, ko apliecina izsniegti dokumenti. Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla kvalifikācijas, darba kvalitātes celšanu un profesionālo pilnveidi:
- Docētājam tiek dota iespēja papildināt un paplašināt savas zināšanas un profesionalitāti, apgūstot ārzemju pieredzi vai stažējoties ārvalstu augstskolās/organizācijās, kā arī piedaloties atbilstošos semināros un konferencēs - Erasmus u.c. mobilitātes programmu ietvaros.
- Docētājam vismaz vienu reizi akadēmiskajā gadā ir iespēja apmeklēt kāda cita ViA docētāja vadītu lekciju, ar iespēju sniegt atsauksmi/priekšlikumus par apmeklētās lekcijas saturu un struktūru.
- Studiju kursa noslēgumā, tiek veikta studiju kursa novērtēšana (kursa vērtējuma anketa). Pēc aptaujas kursa vērtējuma apkopojums tiek nodots studiju kursa docētājam, ar iespēju pilnveidot studiju kursa saturu un/vai struktūru. Studiju kursu novērtēšanas kopsavilkumi izvērtēšanai tiek nosūtīti arī studiju virziena direktoram un akadēmiskajam un zinātnu prorektoram.
- Lai nodrošinātu ViA akadēmiskā personāla darba kvalitātes novērtēšanu, akadēmiskā gada noslēgumā studiju virziens organizē semināru docētājiem studiju kvalitātes nodrošināšanas jautājumu akcentēšanai un diskusijai par docētāju gūto pieredzi/novērojumiem lekciju apmeklēšanas laikā. Dalībai seminārā tiek aicināti arī studējošo pārstāvji.
- Studiju kvalitātes nodrošināšanas seminārs tiek protokolēts.
- Studiju virziena direktors organizē papildus sanāksmi, ja nepieciešams detalizētāk risināt jautājumus par uzlabojumiem un/vai veikt padziļinātu problēmu izpēti (tai skaitā dokumentu pārbaudi).
- Docētājam vienu reizi akadēmiskajā gadā (oktobrī par iepriekšējo akadēmisko gadu) jāiesniedz fakultātes dekānam atskaite par sasniegumiem zinātniskajā darbā, gūto pieredzi projektos, semināros un konferencēs. Iesniegtā informācija tiek izmantota zinātniskās atskaites un studiju virzienu pašnovērtējumu ziņojumu sagatavošanai.
- IKZ virzienā docētāju korpuss veidojas, piesaistot gan vēlētos docētājus, gan arī nozares profesionāļus, kas nodrošina ne tikai vieslekcijas, bet arī pilnu studiju kursu docēšanu. Tas ir viens no veidiem, kā tiek panākts balanss studiju saturā starp teorētisko un praktisko zināšanu apguvi. Līdz ar to tiek nodrošināts, ka IKZ virzienā esošo programmu īstenošanai piesaistītais

personāls pilnībā pārziņa un izprot pasniedzamo priekšmetu, ka tiem ir nepieciešamās prasmes un pieredze, lai savas zināšanas un izpratni efektīvi nodotu studentiem. Lēmums gan par vēlēto docētāju, gan vieslektoru apstiprināšanu pieņem fakultātes dome pēc iepazīšanās ar katra pretendenta kvalifikāciju un kompetenču atbilstību. ViA vēlētie docētāji kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos piedalās Erasmus+ un citās profesionālās pilnveides mobilitātēs.

Akadēmiskā darba un pētniecības resursi

- ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai.
- ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla.
- ViA e-studiju vide – interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti studiju materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, pārbaudes darbu un kontroldarbu izpildes nodrošināšana.
- ViA studiju materiāltechnisko bāzi veido: 20 auditorijas, 3 datorklases, tulkošanas datorklase, RFID un virtuālās reālītātes laboratorija, datortīklu laboratorija, elektrotehnikas laboratorija, mediju studiju laboratorija, kā arī programmnodrošinājums atbilstoši studiju programmu prasībām.
- Telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai - nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam.
- Karjeras izglītības attīstība, ieviešot mentoru kustību, iesaistot Alumni darbībā augstskolas absolventus.

Informācijas sistēmas

ViA nodrošina efektīvu studiju programmu un citu darbību vadīšanai nepieciešamā informācijas vākšanu, izmantojot ViA mājas lapu, sociālos tīklus un iekštīklu, kā arī:

- Vidzemes Augstskolas Informācijas sistēmu (VAIS), kas savienota ar Latvijas augstskolu informāciju sistēmu (LAIS), kas nodrošina iespēju apkopot datus par visiem studiju aspektiem un sekmīgi izmantot tos studiju procesa darbībā.
- Lietvedības informācijas sistēmu (LIS),
- E-studiju vidi,
- ViA absolventu datu bāzi,
- Bibliotēkas sistēmu ALISE,
- Grāmatvedības sistēmu Horizon,
- Studiju un studējošo kredītu uzskaites sistēmu,
- Intranet - iekšējās informācijas portālu.

Sabiedrības informēšana

- ViA regulāri publicē aktuālu, neitrālu un objektīvu informāciju par piedāvātajām programmām un iegūstamajiem grādiem/ kvalifikācijām augstskolas mājas lapā un sociālajos tīklos, kā arī drukātos informatīvos bukletos.

- ViA docētāji un darbinieki aktīvi līdzdarbojas arī sabiedriskās domas veidošanā reģionā un Latvijā, piedaloties konferencēs, semināros, publiskās lekcijās, darbojoties NVO, publicējot zinātniskās publikācijas.

II.5. INFORMĀCIJA PAR STUDĒJOŠO IESPĒJĀM TURPINĀT STUDIJAS CITĀ STUDIJU PROGRAMMĀ VAI AUGSTSKOLĀ, VAI KOLEDŽĀ

Studiju programmas slēgšanas gadījumā studējošie var turpināt studijas Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) maģistra programmā "Komunikācija un mediju studijas" saskaņā ar līgumu starp ViA un RSU⁵². Informācija par studējošo iespējām turpināt studijas citā studiju programmā vai augstskolā būs pieejama studiju programmas ikgadējos pašnovērtējuma ziņojumos, kas, saskaņā ar LR Ministru kabineta noteikumiem "Augstskolu, koledžu un studiju virzienu akreditācijas noteikumi, LR MK Nr.407, 14.07.2015", publiski ir pieejami augstskolas interneta vietnē (www.va.lv).

III. DAĻA. Studiju programmas resursi un nodrošinājums

III.1. INFORMĀCIJA PAR FINANŠU RESURSIEM, KAS NEPIECIEŠAMI STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI

Studiju vietas izmaksu aprēķins, EUR

Maģistra studiju programma "Mediju un informācijas pratība"

05.12.2017.

Apz.	Normatīvs	Vērtības		
1	2	3		4
	Akadēmiskā personāla darba alga mēnesī	A	B=proporcija	A*B
	Profesors	EUR 14 49,00	15%	EUR 2 17,35
	asociētais profesors	EUR 11 58,00	15%	EUR 1 73,70
	Docents	EUR 9 26,00	30%	EUR 2 77,80
	Lektors	EUR 7 41,00	25%	EUR 1 85,25
	Asistents	EUR 5 94,00	15%	EUR 89,10
	proporcijas (B)			
	akadēmiskā personāla vidējā darba alga gadā	EUR 1 13 18,40		
	vidējais studentu skaits uz vienu akadēmisko personu	19		
N1	akadēmiskā personāla darba alga uz vienu studiju vietu gadā	EUR 5 95,71		

⁵² Skat. Pielikumā Nr.5 pievienoto sadarbības līgumu par saistībām studiju programmas realizācijas nodrošināšanai.

	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga	EUR 8 60,00	
	Pārējo darbinieku vidējā mēneša darba alga gadā	EUR 1 03 20,00	
	Vidējais studentu skaits uz vienu pārējo darbinieku	15	
	pārējo darbinieku darba alga uz vienu studiju vietu gadā	EUR 6 88,00	
	darba alga uz vienu studiju vietu gadā	EUR 12 83,71	
N2	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas procents	24,09%	
	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	EUR 3 09,24	
N3	komandējumu un dienesta braucienu izmaksas	EUR 3,40	
N4	sakaru pakalpojumu izmaksas kopā	EUR 3,00	
	remontu izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	EUR 50,00	
	elektroenerģijas izmaksas	EUR 39,09	
	apkures izmaksas	EUR 29,75	
	ūdensapgāde un kanalizācija	EUR 18,97	
	citi ēku apsaimniekošanas pakalpojumi	EUR 13,53	
	IT pakalpojumu izmaksas	EUR 20,00	
	administratīvā darba nodrošināšanai (% no kopējās summas)	30%	
	administratīvā darba nodrošināšanai gadā uz vienu studiju vietu	EUR 52,30	
	citi pakalpojumi (% no kopējās summas)	5%	
	citi pakalpojumi	EUR 11,33	
	pakalpojumu apmaksa	EUR 2 37,97	
N5	saimniecisko materiālu izmaksas	EUR 7,60	
	studiju līdz. un materiālu iegāde vienai studiju vietai gadā	EUR 20,00	
	inventāra iegādes izmaksas vienai studiju vietai gadā	EUR 20,00	
	kancelejas un biroja preces	EUR 12,85	
	materiāli un inventārs	EUR 60,45	
N6	datubāzu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	EUR 25,00	
	grāmatu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	EUR 25,15	
	žurnālu iegādes izmaksas uz vienu studiju vietu gadā	EUR 2,85	
	grāmatu un žurnālu iegāde	EUR 53,00	
N7	iekārtu iegāde uz vienu studiju vietu gadā	EUR 2 00,00	
	iekārtu modernizēšanas izmaksas (% no inventāra izmaksu summas)	20%	
	izmaksas iekārtu modernizēšanai	EUR 40,00	
	iekārtu iegādes un modernizēšanas izmaksas	EUR 2 40,00	
T_{b2017} - vienas studiju vietas bāzes izmaksas 2017.gadā (N1+N2+N3+N4+N5+N6+N7)		EUR 21 87,77	

Finanšu resursu nodrošinājums

VIA studiju virziena "Informācijas un komunikācijas zinātnes" studiju programmām paredzētais finanšu nodrošinājums 2016.gadā sasniedza 155 tūkstošus EUR, kas ietver valsts budžeta finansējumu un ViA pašu ieņēmumus (skatīt 2.tabulu).

Finanšu resursi studiju virzienam atbilstošu studiju programmu īstenošanai(EUR)

Finansējums	2014.	2015.	2016.
Valsts budžeta finansējums virzienam (<i>bez finansējuma stipendijām</i>)	86 662	86 656	84 862
Pašu ieņēmumi – virziena maksas studentu studiju maksas	92 094	72 239	70 299
Kopā	178 756	158 895	155 161

Finansējums pētnieciskai darbībai ViA netiek dalīts pa studiju virzieniem, bet gan novirzīts zinātniskajiem institūtiem, grantu programmām, pētniecības projektiem un pasūtījumu darbiem, kuros darbojas akadēmiskais personāls no dažādiem studiju virzieniem un 2016.gadā sasniedza 267 tūkstošus EUR (skatīt 3.tabulu).

Finansējums akadēmiskā personāla pētniecības (radošās) darbības nodrošināšanai(EUR)

Finansējums	2014.	2015.	2016.
Zinātnes bāzes finansējums – piešķirts ViA aģentūrai "Sociātehnisko sistēmu inženierijas institūts"	36498	42084	-
Zinātnes bāzes finansējums, ViA	-	-	13222
Valsts pētījumu programmu finansējums - piešķirts ViA Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūtiem	-	9453	56119
Valmieras pilsētas pašvaldības piešķirtais finansējums pētniecības grantiem	22500	22500	20000
Pārējie ieņēmumi no valsts budžeta	-	-	97095
ES struktūrfondi	19209	-	-
LZP granti un programmas	-	1500	-
Snieguma finansējums		19743	24514
Ieņēmumi no līgumdarbiem ar LR juridiskajām personām	3699	4658	36200
Pārējie ieņēmumi zinātniskajai darbībai	-	1900	-
Ieņēmumi no ārvalstu finanšu palīdzības	29898	32177	20372
Kopā	111804	134015	267522

Finansējums ViA bibliotēkas krājumu komplektēšanai netiek dalīts pa studiju virzieniem, jo bieži studiju procesā esošos bibliotēkas resursus izmanto vairāku studiju virzienu studenti (skatīt 4.tabulu). Nozīmīgākai literatūrai katra kursa ietvaros ir cikliska atjaunošana, bet aktuālākās papildu literatūras vienības tiek papildinātas regulāri. 2015.gadā optimizēta datu bāzu abonēšana, lai nedublētu izmaksas saturam, kurš ir pieejams *ScienceDirect* zinātnisko rakstu datu bāzē.

Finansējums studiju literatūras iegādei un elektronisko datubāzu abonēšanai(EUR)

Izdevumi bibliotēkas krājumu komplektēšanai	2014	2015	2016
Periodiskie izdevumi	2923	2077	1930
Grāmatas	9828	4394	5873
Elektroniskie dokumenti un datubāzes	19251	468	4373
Kopā	32002	6939	12176

Finansējums studējošo pašpārvaldei

Finansējums studentu pašpārvaldei ik gadu tiek nodrošināts vismaz vienas divsimtās daļas apmērā no valsts finansējuma studiju procesam un studiju maksas ieņēmumiem un svārstās ap septiņiem tūkstošiem EUR gadā (skatīt 5.tabulu).

Finansējums studējošo pašpārvaldei(EUR)

Finansējums	2014.	2015.	2016.
Finansējums studentu pašpārvaldei	7413	6958	6958
<i>Valsts budžeta finansējums studiju procesam</i>	<i>941796</i>	<i>941796</i>	<i>966643</i>
<i>Studiju maksas ieņēmumi</i>	<i>454301</i>	<i>435766</i>	<i>381154</i>
Kopējie studiju procesa ieņēmumi	1396097	1377562	1347797
<i>Studentu pašpārvaldes finansējuma attiecība, %</i>	<i>0.53</i>	<i>0.51</i>	<i>0.52</i>

III.2. STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTO MĀCĪBSPĒKU RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS

Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku izvēle notika, pamatojoties uz šādiem kritērijiem: zinātniskās darbības virziens un līdzšinējo pētījumu temati, akadēmiskā darbā (studiju kursu sagatavošanā) uzkrātā kompetence un zināšanas ar programmas saturu saistītajās jomās, zinātniskais grāds un kvalifikācija. Priekšnoteikums iesaistei studiju programmas īstenošanā bija doktora grāds, vai doktora grāda kandidāta statuss programmas licencēšanas periodā (izņemot specifiskus atsevišķus kursus kā Vides vadība un aizsardzība, un Darba aizsardzība), studijas doktorantūras vēlākajos posmos, kā arī angļu valodas zināšanas vismaz B2 līmenī, ņemot vērā, ka studiju programmu paredzēts īstenot gan latviešu, gan arī angļu valodā. Lielākā daļa no studiju programmas īstenošanā iesaistītajiem vēlētajiem docētājiem jau kopš 2016.gada piedalās ViA Medijpratības iniciatīvas īstenošanā, kurai ir trīs darbības virzieni: formālās izglītības satura pilnveide gan bakalaura, gan maģistra līmenī, mūžizglītības satura piedāvājuma izstrāde dažādām sabiedrības grupām, kā arī mediju satura dekonstrukcija un mediju kritika⁵³. Dalība Medijpratības iniciatīvas aktivitātēs nodrošinājusi, ka docētāji šajā jomā veikuši gan aktīvu zinātnisko, gan akadēmisko darbību. Savukārt viesdocētāju izvēle pamatojas uz zinātniskās darbības virzienu un starptautisku atpazīstamību mediju un komunikācijas zinātnes jomā, kā arī praktiskā darba pieredzi, kā tas ir, piemēram, Mediju tiesību kursa gadījumā, kur kā vieslektors piesaistīts Dr. iur. Rihards Gulbis, kuram ir ilggadēja pieredze autortiesību jomā, tai skaitā darbā Augstākās tiesas zinātniski analītiskā padomnieka statusā.

Kopumā paredzēts, ka maģistra studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” īstenošanu nodrošinās 14 docētāji. To skaitā: divi viesprofesori, divi asociētie profesori, viens asociētais viesprofesors, četri docenti un pieci lektori. Kopumā deviņiem no iesaistītajiem docētājiem ir doktora grāds, vēl divi programmas licencēšanas periodā ir doktora grāda kandidāta statusā, bet viens turpina studijas doktorantūrā.

⁵³ Par visām aktivitātēm informāciju iespējams atrast ViA mājas lapā: <http://www.va.lv/lv/zinatne/mediju-pratibas-iniciativa>

Pamatdarbā ViA strādā 10 no šiem docētājiem, pārējie pārstāv ārvalstu augstākās izglītības iestādes, ar kurām ViA izveidojusi sadarbību. Tās ir Tartu Universitāte Igaunijā, Malmes Universitāte Zviedrijā un Minesotas Universitāte ASV.

Visu studiju programmas īstenošanā iesaistīto docētāju saraksts pievienots pielikumā Nr.6. Pievienoti arī visu docētāju CV (pielikums Nr.7), kā arī atsevišķi sagatavots mācībspēku ar studiju programmas saturu saistīto publikāciju saraksts par pēdējiem sešiem gadiem (pielikums Nr.8.). Kā redzams no docētāju veikuma, tad docētāji veikuši plašu pētniecību ar studiju programmu saistītās jomās: medijpratība, informācijas pratība, auditoriju pētījumi, sociālā izzināšanas procesa un indivīda uzvedība izpēte, propagandas vēstures pētījumi, mūsdienu propagandas paņēmieni pētījumi un ietekmējošo vēstījumu analīze, kā arī pētījumi, kas saistīti ar indivīdu attiecībām tiešsaistē, dažādi ar tiešsaistes vidi saistīti sociālpsiholoģiskie aspekti, kultūras lomu komunikācijā, vizuālo kultūru un semiotiku, transmediju stāstniecību, kā arī mediju vadības un mediju vides pētījumi, mediju ētikas un mediju tiesību pētījumi.

III.3. INFORMĀCIJA PAR STUDIJU PROGRAMMAS ĪSTENOŠANĀ IESAISTĪTAJĀM STRUKTŪRVIENTĪBĀM UN NEPIECIEŠAMO PALĪGPERSOŅĀLU

Studiju programmas īstenošanā iesaistītas vairākas ViA struktūrvienības, kas nodrošina nepieciešamo atbalstu studiju programmas īstenošanā, kā arī sasaisti starp zinātni un akadēmisko darbību.

Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts

Sociālo, ekonomisko un humanitāro pētījumu institūts (turpmāk – HESPI) ir ViA struktūrvienība, kas izveidota ar ViA Senāta 2013. gada 25.septembra lēmumu. HESPI ir reģistrēts Latvijas Republikas Zinātnisko institūtu reģistrā 2013.gada 28.novembrī. Institūta galvenie pētnieciskie virzieni ir:

- Ilgtspējīga tautsaimniecības attīstība,
- Ilgtspējīgs tūrisms, mikro nišas tūrismā,
- Dabas un kultūras aizsargājamo teritoriju attīstība,
- Kultūrtelpa un kultūras identitāte vietu attīstība,
- Latvijas sociālās drošības sistēma,
- Sociālās investīcijas,
- Inovācijas pārvaldībā,
- Zinātnes komunikācija,
- Tiešsaistes komunikācija un tiešsaistes mediji,
- Reģionu attīstība (lauku un pilsētvides mijiedarbība).

IKZ studiju virziena docētāji iesaistīti HESPI pētījumos (Masu mediju iesaiste trešo valstu pilsoņu integrācijā Latvijā – INTEGRA3MEDIA; Jaunās pilsonības formas Eiropā migrācijas laikmetā – NECME u.c.) .

Sociotehnisku Sistēmu Inženierijas institūts

ViA Sociotehnisku Sistēmu Inženierijas institūts ir dibināts 2006.gada jūlijā. Pētījumu virzieni:

- Loģistikas informācijas sistēmas un RFID tehnoloģijas;
- Biznesa procesu modelēšana;
- Hibrīdas imitāciju modelēšanas sistēmas;
- Virtuālās un papildinātās realitātes izmantošana apmācībā.

Ar SSI tiek veidoti kopīgi projekti virtuālās un papildinātās realitātes izmantošanā transmediju stāstniecībā.

ViA studiju procesa atbalsta funkcijas nodrošina **Administratīvais departaments**. Departamenta galvenās funkcijas un uzdevumi ir septiņi: studiju administrēšana, starptautiskās sadarbības administrēšana, IT infrastruktūras koordinēšana, ViA saimniecības pārvaldība, finanšu vadība un grāmatvedība, mārketinga un sabiedriskās attiecības, kā arī dokumentu pārvaldība un aprīte, un iekšējās komunikācijas nodrošināšana. Zemāk sniegta sīkākā apraksts par katru funkciju.

Studiju administrēšana:

- plānot, organizēt un administrēt studiju procesus: studentu uzņemšana, akadēmiskā gada plānojums, budžeta vietu plānošana, studentu reģistrēšanās, rotācija, stipendijas, atskaite un ziņojumi ārējiem sadarbības partneriem;
- nodrošināt studiju informatīvās sistēmas uzturēšanu un attīstību;
- kārtot un organizēt studiju lietvedību un nodrošināt studiju lietvedības dokumentu aprīti, reģistrēšanu un nodošanu arhīvā;
- uzturēt absolventu datu bāzi un veikt absolventu anketēšanu;

Starptautiskās sadarbības administrēšana:

- organizēt ViA starptautiskās aktivitātes sadarbībā ar akadēmisko un zinātņu prorektori un fakultātēm;
- nodrošināt ViA un ārvalstu studentu un personāla starptautisko mobilitāti;
- veidot un uzturēt ViA starptautisko sadarbības partneru tīklu;

IT infrastruktūras darbības koordinēšana – sistēmas, serveri, datortīkli, datori:

- veikt jaunas datortehnikas, tai skaitā serveru uzstādīšanu un konfigurēšanu;
- veikt datortehnikas remontu un tehnisko apkalpošanu;

- aprīkot ViA auditorijas ar studiju procesam nepieciešamo tehniku;
- nodrošināt ViA datortīkla patstāvīgu un kvalitatīvu darbību un veidot jaunus esošā datortīkla pieslēgumus;
- sekmēt ViA personāla profesionālo pilnveidi informācijas tehnoloģiju jautājumos;
- nodrošināt ViA informācijas sistēmu aizsardzību pret trešo personu ielaušanos;

ViA saimniecības pārvaldība un materiāli tehniskās bāzes uzturēšana:

- nodrošināt elektrosaimniecības, siltumsaimniecības, ūdens un kanalizācijas saimniecības, ventilācijas un kondicionēšanas sistēmas, ugunsdrošības un signalizācijas un apziņošanas sistēmas apsaimniekošanu un remontu;
- nodrošināt saimniecības preču, inventāra un mēbeļu iegādi un izgatavošanu ViA vajadzībām;
- nodrošināt inventāra un mēbeļu uzskaiti, uzstādīšanu un apkopi;
- nodrošināt ViA ēku, to telpu un zemes gabalu uzkopšanu un labiekārtošanu, tai skaitā studiju telpu sagatavošanu nodarbībām;
- nodrošināt dienesta viesnīcas darbību;
- nodrošināt kārtības, darba aizsardzības prasību un ViA iekšējo normatīvo aktu ievērošanu ViA ēkās;

Finanšu vadība un grāmatvedības uzskaitē:

- izstrādāt ViA budžeta projektu un iesniegt to apstiprināšanai ViA Senātā;
- kontrolēt ViA finanšu līdzekļu racionālu izlietojumu;
- veikt ViA finanšu rādītāju analīzi;
- uzskaitīt ViA līdzekļu izlietojumu atbilstoši apstiprinātajām tāmēm, kā arī saistības un prasības atbilstoši LR likumiem un citiem normatīvajiem aktiem;
- kontrolēt materiālo resursu iegādi, izmantošanu un apsaimniekošanu;
- nodrošināt iepirkuma procedūru organizēšanu un dokumentēšanu.

Mārketinga un sabiedriskās attiecības:

- īstenot iekšējo un ārējo komunikāciju;
- izstrādāt un īstenot ViA zīmola, mārketinga un sabiedrisko attiecību stratēģiju un operatīvo plānu;
- koordinēt ViA mārketinga aktivitātes, veicot sadarbību ar dažādām ViA struktūrvienībām, citām valsts un pašvaldības struktūrām un privātuzņēmumiem;
- organizēt un piedalīties ViA mārketinga pasākumos Latvijā un ārvalstīs;

ViA dokumentācijas pārvaldības un aprites organizēšana un iekšējās komunikācijas nodrošināšana:

- organizēt un pārzināt dokumentu apriti ViA, nodrošinot dokumentu uzskaiti, reģistrēšanu, sagatavot rīkojumu, pilnvaru, izziņu, nosūtāmo dokumentu projektus;
- sniegt atbalstu ViA vadībai un darbiniekiem lietvedības jautājumos;
- veikt dokumentu arhivēšanu.

Bibliotēka

Bibliotēkas galvenās funkcijas un uzdevumi:

- veikt Bibliotēkas krājuma attīstības plānošanu;
- nodrošināt ViA akadēmiskā un zinātniski pētnieciskā darba procesu ar informācijas nesējiem no Bibliotēkas krājuma un ar Starpbibliotēku abonementa palīdzību no Latvijā un ārvalstīs esošajām bibliotēkām;
- uzkrāt un sistematizēt informāciju par ViA vēsturi.
- sadarbojoties ar studiju virzienu direktoriem un docētājiem, koordinēt akadēmiskā procesa nodrošinājumu ar bibliotēkas resursiem;
- veidot Bibliotēkas krājumu atbilstoši ViA studiju un zinātniskā darba virzieniem, studiju virzienu prasībām, kooperējoties un koordinējot resursus sadarbībā ar Valmieras bibliotēku;
- uzkrāt, sistematizēt, katalogizēt, bibliogrāfiski apstrādāt un saglabāt iespieddarus, elektroniskās publikācijas, rokrakstus un citus dokumentus;
- nodrošināt Bibliotēkas krājuma, t.sk. elektronisko datubāzu pieejamību patstāvīgo studiju un pētniecības īstenošanai;
- veidot un attīstīt ViA akadēmiskā personāla un studentu autordarbu datubāzi;
- konsultēt ViA akadēmisko personālu un studentus informatīvo resursu izmantošanā.

Rektorāts (Rektors, Akadēmiskais un zinātņu prorektors, Administratīvais prorektors, Rektora palīgs – zinātniskais sekretārs, Jurists – personāla speciālists.

Rektorāta galvenās funkcijas un uzdevumi:

- ViA stratēģiskā vadīšana;
- ViA personāla vadība;
- juridiskais atbalsts;
- zinātnes administrēšana;
- projektu attīstīšana, vadība un pārraudzība.

Zināšanu un tehnoloģiju centrs (ZTC).

ZTC galvenās funkcijas un uzdevumi:

- veicināt zināšanu pārnēsi, lietišķo pētniecību un ViA infrastruktūras attīstību, piesaistot reģionāla, nacionāla un starptautiska līmeņa projektu finansējumu;
- sadarboties ar izglītības pakalpojumu sniedzējiem Vidzemes reģionā, lai nodrošinātu izglītības pieejamību un piedāvājumu visām mērķgrupām, apvienojot pieaugušo izglītības darbā iesaistītās juridiskās un fiziskās personas, sekmējot viņu darbību un sadarbību ZTC mērķa sasniegšanai;
- veidot un uzturēt sadarbību ar citām Vidzemes reģiona izglītības un zinātniskām institūcijām, piedāvājot savus pakalpojumus zināšanu un tehnoloģiju pārnēses jomā;
- veidot un uzturēt kontaktus ar partneriem privātajā, publiskajā un nevalstiskajā sektorā, kā arī veicināt atgriezenisko saiti ar ViA;
- darboties mūžizglītības sadarbības partneru tīklos: Augstskolas, Zinātniskas institūcijas, Uzņēmēji, Asociācijas, Pieaugušo izglītības centri un Absolventi.

III.4. Materiāli tehniskā bāze

Augstskolai nav mērķtiecīgi sadalīt materiāli tehnisko bāzi un finanšu līdzekļus atsevišķi katrai studiju programmai. Studiju bāze atrodas Valmierā, Cēsu ielā 4 un Tērbatas ielā 10. Studiju procesā tiek izmantotas 38 studiju procesam paredzētas telpas ieskaitot konferenču zāli ar kopējo platību 1445 m² t.sk. 5 datoru auditorijas ar 150 darba vietām un Interneta pieslēgumu (360 m²), multimediju laboratorija. Visi augstskolas telpās esošie datori ir pieslēgti lokālajam tīklam, kas nodrošina vienotu informācijas apriti un ir nodrošināta pieeja Internetam, intranetam un abonētajām datu bāzēm. Mācību korpusos ir atpūtas telpas (350m²), kurās studenti var gatavoties nodarbībām, kā arī veikt grupu darbus.

4. INFRASTRUKTŪRAS UN MATERIĀLTEHNISKĀ NODROŠINĀJUMA RAKSTUROJUMS UN NOVĒRTĒJUMS

Auditorijas

Visas auditorijas aprīkotas ar stacionāru datoru un stacionāru projektoru, kā arī skaļruņiem un prezentācijas tālvadības pulti. No visiem datoriem augstskolā ir pieejams internets, kā arī abonētās pilnteksta datubāzes. Abonētajās pilnteksta datubāzes studenti var lietot arī kopmītnēs, kā arī autorizējoties no jebkuras vietas kur ir pieejams internets. Visās auditorijās studentiem pieejams bezvadu internets.

Vidzemes Augstskolas studiju telpas

Nr.p.k.	Auditorijas Nr.	m ²	Vietas	aprīkojums
---------	-----------------	----------------	--------	------------

	Cēsu iela 4			
1.	C 008 (datorauditorija)	75	30	datori
2.	C 009 (grupu darba telpa)	41	10	galdi
3.	C 011 (grupu darba telpa)	40	20	galdi
4.	C 129 (konferenču zāle)	257	220	krēsli
5.	C 223	14	8	galdi
6.	C 301 (datorauditorija)	90	30	datori
7.	C 304	35	30	krēsli
8.	C 305	55	50	krēsli
9.	C 229	100	64	galdi
10.	C 230	48	32	galdi
11.	C 309	49	30	galdi
12.	C 310	48	36	galdi
13.	C 311	47	36	galdi
	Kopā:	899	596	
	Bibliotēka	2000		
	Tērbatas iela 10			
14.	T 005 (laboratorija)	20	10	
15.	T 103 (laboratorija)	37	20	
16.	T 104 (laboratorija)	37	20	
17.	T 106	102	90	krēsli
18.	T 107 (videokonferenču telpa)	17	5	
19.	T 108 (laboratorija)	22	10	
20.	T 110 (laboratorija)	47	15	
21.	T 111 (laboratorija)	22	10	
22.	T 121	47	35	krēsli
23.	T 122	45	35	krēsli
24.	T 123	47	35	krēsli
25.	T 124	47	35	krēsli
26.	T 126 (laboratorija)	43	20	
27.	T 128 (laboratorija)	43	20	
28.	T 203	48	34	galdi
29.	T 205 (datorauditorija)	84	30	datori
30.	T 207 (laboratorija)	22	10	
31.	T 210	35	30	
32.	T 211	47	40	
33.	T 213 (datorauditorija)	54	30	datori
34.	T 214	37	30	krēsli
35.	T 215 (datorauditorija)	57	30	datori
36.	T 219 (grupu darba telpa)	21	10	
37.	T 221 (grupu darba telpa)	10	5	
38.	T 222 (grupu darba telpa)	15	10	
	Kopā:	1006	619	
	Ausekļa iela 25a			

	Zāle	100	50	
	Kopējā platība:	4005	1265	

Pieejamo datoru skaits:

- Studentiem – 180 gab.
- Akadēmiskajam personālam – 45 gab.
- Administratīvajam personālam – 55 gab.

Stacionāro datoru skaits auditorijās – 30 (neskaitot datorauditorijas)

Portatīvie datori – 40 gab.

Multimediju projektori – 45 gab.

Multimediju laboratorijas materiāltehniskais nodrošinājums

Telpas Nr.: T108

Īss raksturojums: Ar laboratorijas aprīkojumu iespējams veikt foto un video uzņemšanu, kā arī veikt pilnvērtīgu uzņemtā materiāla apstrādi.

1. Ciparu fotoaparāts 1
2. Objektīvi ciparu fotoaparātam 1
3. Akumulatora/bateriju turētājs ciparu fotoaparātam 1
4. Papildus akumulators ciparu fotoaparātam 1
5. Zibspuldze ciparu fotoaparātam 1
6. Tālvadības pults ciparu fotoaparātam 1
7. Pleca statīvs ar aksesuāriem ciparu fotoaparātam 1
8. Ciparu fotoaparāts 2
9. Objektīvi ciparu fotoaparātam 2
10. Statīvs fotografēšanai/uzņemšanai
11. Statīva galva uzņemšanai
12. Statīva galva fotografēšanai
13. Statīva un statīva galvas komplekts
14. Videokamera
15. UV filtru komplekts objektīviem
16. Regulējamie ND filtri ciparu fotoaparātiem
17. Mikrofonu ar vējsargiem ciparu fotoaparātiem
18. Mikrofonu ar vējsargiem videokamerām
19. Diktofonu ar vējsargiem
20. Vokālie mikrofonu ar vējsargiem žurnālistiem
21. Studijas mikrofons ar aksesuāriem
22. Dators stacionārais
23. Dators portatīvais
24. Programmatūra grafiskai apstrādei

2018.gada ietvaros ir plānots ļoti nozīmīgi papildināt un atjaunot multimediju aprīkojumu un iespējas veidot saturu dažādām platformām transmediju vidē. Kopējie ieguldījumi multimediju aprīkojuma uzlabošanā sasniegs apmēram 90 000 EUR. ViA galvenajā ēkā Cēsu ielā 4 tiks izremontētas telpas, tur līdz 2018.gada rudenim ierīkojot plašu TV studiju, kāda ViA līdz šim nebija pieejama, kā arī modernizētu multimediju laboratoriju.

III.5. INFORMATĪVAIS NODROŠINĀJUMS

Pēc bibliotēkas rekonstrukcijas 2007.gada rudenī pilnībā ir pabeigta Valmieras integrētās bibliotēkas izveide. Valmieras integrētā bibliotēka ir Valmieras bibliotēkas un Vidzemes Augstskolas bibliotēkas ilglaicīgs sadarbības projekts, kas apvieno juridiski un finansiāli neatkarīgas bibliotēkas, koordinējot, sapludinot un racionāli izmantojot informatīvos un personāla resursus, paplašinot piedāvātos pakalpojumus.

Valmieras integrētā bibliotēka ir izvietota divos stāvos. Starp Valmieras bibliotēku un Vidzemes Augstskolas bibliotēku pastāv vienošanās par telpu un lasītāju vietu skaitu sadalījumu, bet lietotājus tas tikpat kā neskar, jo bibliotēku var izmantot gan VIA studenti, gan citi lietotāji.

Kopējais Vidzemes Augstskolas bibliotēkas dokumentu (fizisko vienību) kopskaits uz 01.01.2017.g. ir: 31 507, kas sadalās šādi:

Materiāla veids	Skaitis
Grāmatas	22 861
Elektroniskie dokumenti	18
Audiovizuālie dokumenti	369
Kartogrāfiskie dokumenti	104
Seriālizdevumi	5839
Nepublicētie dokumenti	2399

ViA abonētās pilntekstu datubāzes ir: EBSCO, ScienceDirect, Scopus, Web of Science. Vēl pieejamas Eiropa.lv un Lursoft. Sadarbībā ar Valmieras bibliotēku lasītājiem pieejamas datubāzes: Britannica, LETA, nozare.lv, Letonika, „Lursoft” laikrakstu arhīvs, kā arī DVD kolekcija. Pārsvārā datubāzes pieejamas no visiem Vidzemes Augstskolas datu pārraides tīklā strādājošajiem datoriem. Atsevišķām datubāzēm iespējams piekļūt tikai, strādājot bibliotēkā uz vietas un saņemot īpašu atļauju (piemēram, Lursoft).

Bibliotēka aktīvi piedalās valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmu centrs” piedāvāto elektronisko resursu un pilntekstu datubāzu izmēģināšanā.

ViA bibliotēkā visi bibliotekārie procesi ir automatizēti, izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu ALISE. No 2006.gada janvāra ir pieejama i-bibliotēka, kas dod iespēju no Valmieras integrētās bibliotēkas elektroniskā kataloga veikt grāmatu pasūtīšanu, pieteikties rindā uz jau izsniegtām grāmatām, prasīt grāmatu termiņu pagarinājumu, apskatīt datus par izsniegtajām/laikā nenodotajām/rezervētajām grāmatām. Tas ļauj studentiem un mācībspēkiem efektīvāk izmantot bibliotēkas krājumu.

No 2015.gada pavasara ir pieejama bibliotēkas informācijas sistēmas Alise mobilā versija. Līdz ar to elektroniskais katalogs ērti pieejams arī no mobilajām ierīcēm.

1.stāva lasītavā (455,10m²) studentiem pieejams 128 preses izdevumi papīra formātā latviešu, krievu, angļu un vācu valodās. No tiem ViA bibliotēka abonē 33. Pieejama arī daiļliteratūra un atsevišķu periodisko izdevumu arhīvs.

2.stāvā atrodas datorlasītava (67,80 m²) ar 18 darba vietām, un vēl 4 darba vietas lieltelpā. Uz tiem pieejama arī PSPP datu apstrādes programma. Vēl otrajā stāvā izvietotas 2 lasītavas (katra 14,50 m²) grupu darbam, 4 individuālās lasītavas (katra 5,20 m²), un klusā lasītava (79,20 m²). 2.stāva bibliotēkas telpa ir 776,00 m². Šeit izvietota nozaru literatūra, pieejams Valmieras pilsētas un apkārtējo novadu novadpētniecības materiālu krājums un Eiropas Komisijas informācijas punkts Europe Direct, kas sniedz informāciju par Eiropas savienību, kā arī Vidzemes Augstskolas studentu labāko darbu arhīvs.

ViA bibliotēka piedāvā studentiem, akadēmiskajam personālam un citiem interesentiem individuālās konsultācijas, ekskursijas un grupu apmācības. Nodarbības vada gan Vidzemes Augstskolas bibliotēkas, gan Valmieras bibliotēkas speciālisti.

Apmācību mērķis ir iepazīstināt jaunos studentus ar Valmieras integrēto bibliotēku, tās piedāvātajiem pakalpojumiem, apmācīt kā strādāt ar bibliotēkas elektronisko katalogu un abonētām tiešsaistes pilntekstu elektroniskām datubāzēm. Apmācībām pieteikties var arī elektroniskā veidā.

Informācija par bibliotēkā pieejamajiem resursiem un pakalpojumiem ir atrodama Vidzemes Augstskolas mājas lapā, sadaļā bibliotēka <http://www.va.lv/lv/biblioteka>, kā arī bibliotēkas blogā <http://ViAbiblio.blogspot.com/>

Bibliotēkas krājums Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena vajadzībām tiek atjaunots regulāri – apkopojums par nepieciešamo literatūru tiek veikts divas reizes gadā. Piemēram, 2017.gada ietvaros, līdz decembrim, bibliotēkas krājums IKZ vajadzībām papildināts ar 72 nosaukumiem, kopā iegādāti 112 eksemplāri grāmatu, par kopējo summu EUR 3409.

No 2016.gada aprīļa bibliotēkas elektroniskā kopkataloga sadaļā “ViA docētāju publikācijas” ir uzsākta arī docētāju darbu datubāzes veidošana. Datu bāzē iekļauti mācībspēku publikāciju analītiskie apraksti (monogrāfijas, rediģētas un sastādītas grāmatas, pētījumi, konferenču materiāli u.c.). Ja šie darbi ir pieejami internetā, aprakstos tiek ievietotas saites uz pilnajiem tekstiem.

III.6. METODISKAIS NODROŠINĀJUMS

- ViA materiāli tehniskā bāze un infrastruktūra nodrošina, lai studentiem zinību apguvei pieejamie resursi būtu atbilstoši un piemēroti katrai piedāvātajai studiju programmai.
- ViA bibliotēka nodrošina akadēmiskajai un zinātniskajai darbībai nepieciešamos informatīvos resursus, nodrošina piekļuvi zinātnisko rakstu un citām elektronisko informāciju bāzēm no ViA bibliotēkas portāla.
- ViA e-studiju vide – interaktīva studentu atbalsta vide, kurā ievietoti studiju materiāli, elektroniska dokumentu apmaiņa un saziņa ar docētāju, pārbaudes darbu izpildes nodrošināšana. No 2017.gada rudens ViA uzsāka pakāpeniska pāreja uz Moodle studiju vides izmantošanu studiju procesā.
- Telpu noslodzes un rezervācijas sistēma auditoriju un dienesta viesnīcu rezervēšanai - nodrošina iespēju sekot līdzi nodarbību plānojumam.
- Elektroniska datortehnikas un multimediju tehnikas rezervēšanas sistēma nodrošina studējošajiem iespējas izmantot ViA rīcībā esošo tehniku (videokameras, fotoaparāti, diktofoņi u.c.) multimediju satura radīšanai. Studējošie var rezervēt arī laiku darbam multimediju laboratorijā.

- Karjeras izglītības attīstība, ieviešot mentoru kustību, iesaistot Alumni darbībā augstskolas absolventus.

IV. DAĻA. Studiju programmas saturs un īstenošanas mehānisms

IV.1. STUDIJU PROGRAMMAS SATURS

Studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” apjoms ir 60 kredītpunktu, programmas īstenošanas ilgums – trīs semestri, ja reflektants iepriekš ieguvis profesionālo bakalaura grādu, vai tam pielīdzināmu izglītību, VAI 80 kredītpunktu un studiju īstenošanas ilgums – četri semestri, ja reflektants iepriekš ieguvis akadēmisko bakalaura grādu vai tam pielīdzināmu izglītību. Studiju programma tiks īstenota pilna laika studiju formā. No kopējā programmas apjoma 34 kredītpunktus veido studiju kursi, seši vai 26 kredītpunkti ir prakse (atkarībā no iepriekš iegūtās izglītības – skat. skaidrojumu augstāk), un 20 kredītpunktus veido maģistra darbs. Maģistra darba kopējā apjomā ietverts maģistra darba seminārs (2 kredītpunkti), kurā studenti 1.semestrī izstrādā un aizstāv detalizētu maģistra darba pieteikumu, kā arī pētniecības prakse (2 kredītpunkti), kuras ietvaros studenti izstrādā un darba priekšizstrādēšanā prezentē maģistra darba teorētisko ietvaru, kā arī plānotās empīriskos datu ievākšanas un apstrādes metodes, tādā veidā demonstrējot gatavību uzsākt empīriskos datu ievākšanu un apstrādi (skat. kursa “Pētniecības prakse” aprakstu pielikumā Nr.9).

Nākamā tabula atspoguļo studiju programmas satura organizāciju pēc kredītpunktu sadalījuma starp programmas daļām (obligātā A daļa, izvēles B daļa un papildu programmai apgūstamie kursi), un, otrkārt studiju programmas organizāciju pa semestriem.

Studiju programmas “Mediju un informācija pratība” satura organizācija: kredītpunktu sadalījums un pārbaudes formas

Kursa nosaukums	KP	Pārbaudes forma
A daļa (obligātie kursi)		
Komunikācijas teorijas	2	Eksāmens
Mediju efekti	2	Eksāmens
Sociālā izziņa un uzvedība	2	Eksāmens
Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā	2	Eksāmens
Komunikācijas ētika	2	Eksāmens
Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana	2	Eksāmens
Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika	2	Eksāmens
Mediju tiesības	2	Eksāmens
Kvantitatīvās pētījumu metodes	2	Eksāmens
Kvalitatīvās pētījumu metodes	2	Eksāmens
Ietekmējošo vēstījumu darbnīca	2	Eksāmens
Tiešsaistes vides sociālpsiholoģiskie aspekti	2	Eksāmens
B daļa (izvēles kursi)		
Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide	2	Eksāmens
Auditoriju studijas	2	Eksāmens

Vizuālā kultūra un semiotika	2	Eksāmens
Mediju sistēmas ASV un Eiropā	2	Eksāmens
Neskaidrās robežas starp medijiem un PR	2	Eksāmens
Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās	2	Eksāmens
Datu vizualizācija	2	Eksāmens
Transmediju stāstniecības pamati	2	Eksāmens
Papildus programmai apgūstamie kursi		
Civilā aizsardzība	1	Eksāmens
Vides vadība un aizsardzība	2	Eksāmens
Prakse	6 (26)	Ieskaite
Maģistra darbs		
Maģistra darba seminārs (Maģistra darba 1.daļa)	2	Ieskaite ar atzīmi
Pētniecības prakse (Maģistra darba 2.daļa)	2	Ieskaite ar atzīmi
Maģistra darbs (Maģistra darba 3.daļa)	16	Maģistra darba aizstāvēšana

Lai nodrošinātu studējošajiem iespējas studiju laikā veikt kursu izvēli, studiju programmas B daļā paredzēti kursi kopumā 16 kredītpunktu apjomā. No šā piedāvājuma, lai absolvētu šo studiju programmu, no kopējā klāsta studentiem izvēles B daļā jāizvēlas un jāapgūst kursi 10 kredītpunktu apjomā.

Nākamās divas tabulas atspoguļo studiju programmas satura organizāciju pa semestriem – gan situācijās, kad studējošajam ir iepriekš iegūts profesionālais grāds, kā arī situācijā, kad iepriekš zemākā līmenī iegūta akadēmiskā izglītība.

Studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” īstenošanas organizācija pa semestriem – ja studējošajam ir profesionālais bakalaura grāds vai tam pielīdzināma izglītība

Studiju kursa nosaukums	Programmas daļa	1.sem	2.sem ⁵⁴	3.sem ⁵⁵
Komunikācijas teorijas	A	x		
Mediju efekti	A	x		
Sociālā izziņa un uzvedība	A	x		
Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā	A	x		
Komunikācijas ētika	A	x		
Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana	A	x		
Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika	A	x		
Mediju tiesības	A	x		
Kvantitatīvās pētījumu metodes	A	x		
Ietekmējošo vēstījumu darbnīca	A		x	

⁵⁴ Papildu obligātās daļas kursu apguvei studenti 2.semestrī veic B daļas kursu izvēli, un kopējais studiju kursu apjoms semestrī ir 20 kredītpunktu.

⁵⁵ 3.semestrī studenti izvēlas vienu B daļas kursu papildus obligātās daļas apguvei, lai kopējais studiju kursu apjoms semestrī būtu 20 kredītpunktu.

Kvalitatīvās pētījumu metodes	A		x	
Tiešsaistes vides sociālpsiholoģiskie aspekti	A		x	
Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide	B		x	
Auditoriju studijas	B		x	
Vizuālā kultūra un semiotika	B		x	
Mediju sistēmas ASV un Eiropā	B		x	
Neskaidrās robežas starp medijiem un PR	B		x	
Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās	B		x	
Datu vizualizācija	B			x
Transmediju stāstniecības pamati	B			x
Civilā aizsardzība	C		x	
Vides vadība un aizsardzība	C		x	
Prakse	A		x	
Maģistra darba seminārs (Maģistra darba 1.daļa)	A	x		
Pētniecības prakse (Maģistra darba 2.daļa)	A			x
Maģistra darbs (Maģistra darba 3.daļa)	A			x

Studiju programmas “Mediju un informācijas pratība” īstenošanas organizācija pa semestriem – ja studējošajam ir akadēmiskais bakalaura grāds vai tam pielīdzināma izglītība

Studiju kursa nosaukums	Programmas daļa	1.sem	2.sem ⁵⁶	3.sem ⁵⁷	4.sem.
Komunikācijas teorijas	A	x			
Mediju efekti	A	x			
Sociālā izziņa un uzvedība	A	x			
Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā	A	x			
Komunikācijas ētika	A	x			
Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana	A	x			
Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika	A	x			
Mediju tiesības	A	x			
Kvantitatīvās pētījumu metodes	A	x			
Ietekmējošo vēstījumu darbnīca	A		x		
Kvalitatīvās pētījumu metodes	A		x		
Tiešsaistes vides sociālpsiholoģiskie aspekti	A		x		
Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes	B		x		

⁵⁶ Papildu obligātās daļas kursu apguvei studenti 2.semestrī veic B daļas kursu izvēli, un kopējais studiju kursu apjoms semestrī ir 20 kredītpunktu.

⁵⁷ 3.semestrī studenti izvēlas vienu B daļas kursu papildus obligātās daļas apguvei, lai kopējais studiju kursu apjoms semestrī būtu 20 kredītpunktu.

vide					
Auditoriju studijas	B		x		
Vizuālā kultūra un semiotika	B		x		
Mediju sistēmas ASV un Eiropā	B		x		
Neskaidrās robežas starp medijiem un PR	B		x		
Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās	B		x		
Datu vizualizācija	B				x
Transmediju stāstniecības pamati	B				x
Civilā aizsardzība	C		x		
Vides vadība un aizsardzība	C		x		
Prakse (6)	A		x		
Prakse (20)				x	
Maģistra darba seminārs (Maģistra darba 1.daļa)	A	X			
Pētniecības prakse (Maģistra darba 2.daļa)	A				x
Maģistra darbs (Maģistra darba 3.daļa)	A				x

IV.2. STUDĒJOŠO PRAKSES NODROŠINĀJUMS

Studējošo prakse ir neatņemama studiju procesa sastāvdaļa, un tās mērķis ir nodrošināt maģistra studiju programmas „Mediju un informācijas pratība” maģistrantiem iespēju apbērt un papildināt studiju laikā apgūtās zināšanas un prasmes un sagatavoties maģistra darba izstrādei un tālākai karjerai izvēlētajā nozarē. Prakses laikā veicamie uzdevumi ir šādi: piedalīties konkrētu, ar studenta interesēm un maģistra darba tematu saistītu un organizācijas vajadzībām atbilstošu funkciju īstenošanā, piedalīties studiju programmas saturam atbilstošu aktivitāšu plānošanā, īstenošanā vai novērtēšanā. Šim nolūkam studentiem sadarbībā ar prakses vadītāju iespēju robežās būs jāvienojas par kāda viena konkrēta projekta izstrādi vai tiešu līdzdalību jau eksistējoša projekta vai aktivitātes izstrādes un realizācijas procesā, lai iegūto materiālu varētu izmantot tālāko pētījumu, t.sk. maģistra darba izstrādē. Studiju prakses ilgums paredzēts 6 vai 26 nedēļu garumā (atbilstoši 6 vai 26 kredītpunktu apjomā), atkarībā no studējošā iepriekš iegūtās izglītības. Prakses vietas uzdevumi ir nodrošināt praktikantus ar darbu organizācijā, lai gūtu darba pieredzi un nostiprinātu teorētisku zināšanu praktisku pielietojumu. Attiecīgi, prakses organizācija nozīmē praktikantam kontaktpersonu (prakses vadītāju), kas uzņemas atbildību par to, lai prakses uzdevumi tiktu veidoti saskaņā ar prakses nolikumu un izpildīti. Kontaktpersona ir starpnieks starp attiecīgo organizāciju un Vidzemes Augstskolu. Prakses vadītājs prakses noslēgumā dod atsauksmi par studenta darbu šajā organizācijā. Praktikanta pienākumi ir: veikt uzticēto darbu; regulāri tikt ar kontaktpersonu, lai analizētu prakses gaitu; uzturēt komunikāciju par prakses norisi ar maģistra darba vadītāju. Prakses gaitā students sagatavo atskaiti par paveikto darbu organizācijā. Situācijās, kad tiek veikta 26 nedēļu prakse, students sagatavo ne tikai prakses noslēguma atskaiti prakses beigās, bet arī starpatskaiti pēc praksē pavadītām 6 nedēļām. Šis starpziņojums tiek iesniegts ViA, un students turpina praksi plānotajā apjomā. Visas prakses

atskaites tiek gatavota saskaņā ar prasībām, ko prakses vadītājs ir izvirzījis, sākoties praksei un prakses atskaites prasībām. Praktikants iekļaujas vispārējā organizācijas darba ritmā, izņemot gadījumus, kad prakses uzdevumu veikšanas nodrošināšanai prakses vadītājs un organizācijas kontaktpersona izlemj citādi. Nav pieļaujams praksi pārvērst par vienkāršu iepazīšanos ar organizāciju bez jebkādas atbildības. Prakses gaitā students sagatavo prakses atskaiti, kurā raksturo prakses norises organizāciju, norāda izpildītos uzdevumus, sniedz prakses novērtējumu. Prakses atskaitē jāpievieno atsauksme no prakses organizācijas (prakses novērtējums, praktikanta raksturojums), kā arī jāpievieno prakses laikā izstrādātie un publicētie materiāli.

Prakses vērtējuma komponenti ir šādi:

1. Prakses vadītāja vērtējums – 25%.
2. Vērtējums par prakses laikā izstrādātiem materiāliem - 50%.
3. Publisks ziņojums/ uzstāšanās par prakses laikā gūtajiem novērojumiem un veiktajiem uzdevumiem - 25%.

Prakse netiek ieskaitīta, ja:

1. Saņemtas negatīvas atsauksmes par praktikanta uzvedību un negatīvu un paviršu attieksmi pret veicamajiem darba pienākumiem.
2. Praktikants nespēj sniegt adekvātu atskaiti par prakses laikā paveikto un tā lietderīgumu, kā arī saistību un nozīmi savas kapacitātes pilnveidošanā.
3. Nav veikti prakses uzdevumi vai to kvalitāte neatbilst prasībām.

Studiju programmas izstrādes laikā noslēgti sadarbības līgumi ar virkni sadarbības organizāciju, tai skaitā par studējošo prakšu un pētniecības aktivitāšu nodrošināšanu. Līgumi par sadarbību noslēgti ar: AS “Delfi”, “Baltijas pētnieciskās žurnālistikas centru “Re:Baltica”, SIA “RedDotMedia”, SIA “Valmieras TV”, kas atbild par Latvijas reģionālo televīzijas tīklu un veido saturu kanālā “Re:TV”, kā arī Baltijas mediju izcilības centru, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Interneta Asociāciju⁵⁸. Prakses nolikums, kā arī praktikanta atskaite un prakses vadītāja atsauksmes veidlapas pievienots pielikumā Nr.11. Pielikumā pievienots arī saraksts, kurā apkopoti minētie sadarbības līgumi (pielikums Nr.12).

IV.3. ĪSTENOŠANAS MEHĀNISMS

Studiju programma tiek īstenota pa studiju semestriem. Pilna laika studijās semestrī studentam jāapgūst 20 kredītpunkti. Kredītpunkts ir atsevišķu studiju priekšmetu, kursu vai citu studiju veidu, kā arī studiju programmas izpildes, studenta darba apjoma mērvienība. Viens kredītpunkts atbilst studenta 40 akadēmisko stundu studiju darba apjomam vai vienai prakses nedēļai.

Kredītpunkti tiek ieskaitīti par katru apgūtu kursu vai citu studiju veidu, ieskaitot praksi (viena prakses nedēļa atbilst vienam kredītpunktam), ja vērtējums pārbaudījumā 10

⁵⁸ Skat. noslēgto līgumu sarakstu un kopijas pielikumā Nr.12.

punktu sistēmā nav zemāks par četri (gandrīz viduvēji) vai arī ir “ieskaitīts” (ja pārbaudījums bijusi ieskaite). Studenta darba apjoms studiju gada laikā pilna laika studijām ir 40 kredītpunkti.

Studiju programmu realizācija notiek ar dažādu studiju formu palīdzību, kas ietver lekcijas, seminārus, diskusijas, praktiskās nodarbības, literatūras studijas, studentu patstāvīgo praktisko darbu (individuāli un grupās), kā arī praktisku problēmu un situāciju analīzi. Svarīgākā vieta studijās ierādīta praktisko un teorētisko zināšanu, prasmju un iemaņu integrēšanai.

Katra kursa laikā studentiem paredzēti pārbaudes darbi, bet kursa noslēgumā studenti kārto rakstisku vai mutisku eksāmenu/ieskaiti. Studiju darba kopējais novērtējums tiek veidots pēc kumulatīvās sistēmas, kur eksāmena vai ieskaites vērtējums nekad viens pats nedod 100%.

Pēc sekmīgi pabeigtām studijām absolventam ir iespējas turpināt studijas doktora līmenī.

Studiju rezultātu kontroles formas un vērtēšanas sistēma

Studiju darba rezultāti tiek kontrolēti un vērtēti:

- semestra laikā,
- pārbaudījumos pēc studiju kursu pilnīgas apguves,
- pēc pilnas studiju programmas apguves seko valsts pārbaudījums (maģistra darba aizstāvēšana).

Ikvienu pārbaudījuma mērķis ir konstatēt, kādā līmenī students ir apguvis teorētiskās zināšanas un ieguvis prasmes un iemaņas pielietot teorētiskās zināšanas nepieciešamo uzdevumu veikšanai.

Semestra laikā studentu teorētiskās zināšanas tiek pārbaudītas un vērtētas gan pēc individuālā studiju darba rezultātiem (esejas, līdzdalība semināros, zināšanu pārbaudes testi, eksāmens), gan grupu darba rezultātiem (grupu uzdevumi, prezentācijas, grupu sniegums simulāciju un stratēģisko spēļu ietvaros). Praktisko iemaņu apguve tiek kontrolēta izmantojot praktiskus uzdevumus jau minēto simulāciju un stratēģisko spēļu ietvaros, kā arī prakses ietvaros. Ikvienu zināšanu un prasmju pārbaudes forma ir komponente kopējā pārbaudes sistēmā un tai ir noteikts īpatsvars kopējā gala vērtējumā, kas tiek fiksēts gan kursu aprakstos, gan arī nolikumos par studiju praksi un par gala pārbaudījuma kārtošanu. Pārbaudījumu formas semestra laikā ir izvēlētas tā, lai studenti tiktu motivēti regulāri un sistemātiski strādāt un, piedaloties pārbaudījumā, pierādītu, ka studiju kurss ir apgūts pilnībā. Studiju kursu ietvaros vērtējums veidojas, summējot atsevišķos pārbaudes posmos iegūto vērtējumu un ņemot vērā katra atsevišķā komponenta īpatsvaru kopējā kursa vērtējuma sistēmā. Pēc pabeigtas prakses studenti iesniedz prakses atskaiti, kas ietver prakses laikā veiktā darba aprakstu un rezultātu analīzi. Prakses aizstāvēšana notiek, piedaloties studiju virziena docētājiem. Vērtēšanas sistēma tiek veidota tāda, lai tā stimulētu studentu pētnieciskās prasmes, zinātniskās literatūras apgūšanu, analītiskās prasmes, kā arī akadēmiskās ētikas ievērošanu.

Studentu vērtēšanas procedūras ieviešanu uzrauga un kontrolē par programmas īstenošanu atbildīgās akadēmiskās struktūrvienības vadība, Administratīvā departamenta Studiju administrēšanas grupa un akadēmiskais un zinātņu prorektors. Studentu vērtēšana notiek studiju kursu ietvaros, prakšu aizstāvēšanā, gada projektu, bakalaura un maģistra darbu aizstāvēšanā. Galvenie principi studentu vērtēšanā ir: **obligātums** (nepieciešams iegūt pozitīvu vērtējumu par visu studiju programmas satura apguvi), **vērtēšanas atklātums** (apstiprināto un noteikto vērtēšanas kritēriju publiska pieejamība kursu aprakstos, gada projektu un Valsts pārbaudījuma nolikumā, prakses nolikumā, kā arī studenti saņem docētāja skaidrojumu par izlikto vērtējumu), kā arī **studentu tiesības apelēt par saņemto vērtējumu** (procedūra noteikta ViA Studiju nolikumā), kā arī **vērtēšanas veidu dažādības princips**, kas izpaužas vairākās formās: 1) vērtēšanas procesā studiju kursu ietvaros iesaistās studējošie, piemēram, vērtējot viens otra ieguldījumu grupu darbu ietvaros, recenzējot grupas biedru studiju darbus utml, kā arī 2) kursa norises laikā docētājs izmanto dažādas vērtēšanas formas, piemēram, dažus studiju darbus vērtējot ar “ieskaitīts”, citus vērtējot ar atzīmi utml. Savukārt pētniecisko darbu vērtējums veidojas no pārbaudījumu komisijas locekļu, darba vadītāja, un kvalifikācijas darba gadījumā, arī darba recenzenta vērtējuma. Katra studiju kursa aprakstā iestrādāta informācija par vērtēšanas kritērijiem, formām, kas tiek pārrunātas kursa sākumā. Ir nedefinēti un studentiem ViA e-vidē pieejami kritēriji pētniecisko darbu (gada projektu, bakalaura darbu, maģistra darbu) vērtēšanai. Par vērtēšanas kritēriju publisku pieejamību studējošajiem atbild studiju kursu docētāji, bet virsuzraudzību veic virziena vadītājs. Noteikumi attiecībā uz studenta kavējumu, slimību un citiem attaisnojošiem apstākļiem iestrādāti kursu aprakstos, kā arī ViA normatīvajos dokumentos. Šie pasākumi nodrošina, ka studējošie ir skaidri informēti par ViA izmantojamo vērtēšanas stratēģiju, pārbaudījumiem un citiem vērtēšanas paņēmieniem, kādi tiks izmantoti, kas no viņiem tiek sagaidīts un kādi kritēriji tiks izmantoti viņu rezultātu vērtēšanai.

ViA ir ļoti stingra nostāja attiecībā pret akadēmisko plaģiātu. Ar plaģiātisma gadījumu izskatīšanu, kā arī prevencijas darbu nodarbojas ViA Akadēmiskās ētikas komisija, kā arī šos jautājumus ar studentiem pārrunā gan studiju kursu ietvaros (piemēram, “Maģistra darba seminārs”), gan arī regulārās studiju virziena direktores un studentu tikšanās. Kvalitātes rādītājs. Studentu zināšanu, prasmju un iemaņu kvalitatīvais rādītājs ir novērtējums ballēs 10 ballu sistēmā. Zemākais pozitīvais vērtējums ir 4 balles. Vērtējums valsts pārbaudījumā nedrīkst būt zemāks par 4 ballēm. Studējošie, kuriem nepārtrauktā studiju programmas apguves gaitā neviens gala vērtējums nav zemāks par “8” un kuru vērtējums valsts pārbaudījumā ir “9” vai “10”, saņem ViA diplomu ar izcilību.

Katru gadu Sociālo zinātņu fakultātes studenti prezentē savu pētījumu rezultātus un iepazīstina ar fakultātē veikto pētniecības darbu Vidzemes Augstskolas studentu zinātnisko darbu lasījumos. Lēmumu par diploma ar izcilību izsniegšanu pieņem ViA rektors, balstoties uz studiju informatīvās sistēmas atbildīgā darbinieka sagatavotiem datiem, informējot par to studiju virziena direktoru.

Studiju procesā plaši tiek izmantotas mūsdienu informācijas tehnoloģijas. Nodarbību laikā docētājiem un studentiem ir iespēja izmantot datorklases un multimediju laboratoriju. Studiju procesā aktīvi tiek izmantotas iekštīkla sniegtās iespējas: moodle.va.lv – studiju

elektroniskā vide, kurā katra studiju kursa ietvaros tiek glabāti studijām nepieciešamie materiāli, lekciju prezentācijas, notiek informācijas apmaiņa, studenti ievieto savas prezentācijas un mājas darbus; ViA dokumentu elektroniskā krātuve; iekštīkla ziņojumu krātuve; e-pasts, skype.

Dialoga ar studentiem veicināšanai tiek izmantotas šādas darba formas: studijas mazās grupās, kas veicina studentu iesaisti studiju procesā; interaktīvu studiju metožu pielietošana; patstāvīgo un pētniecisko darbu izvērtēšana un apspriešana ar autoriem; konsultācijas; kumulatīvā novērtējuma sistēma; studentu aptaujas par studiju kursu. Šie ir pasākumi, kas nodrošina student-centrētu studiju procesu. Bez tam viena no ViA vērtībām jau kopš augstskolas darbības pirmsākumiem bijusi individuāla pieeja studējošajiem, kas nozīmē individuālu operatīvu saziņu starp docētāju un studentu (ārpus lekcijām, semināriem un nodarbībām), tiekoties individuālās konsultācijās ar docētāju, kā arī ar elektroniskā pasta, skype programmas starpniecību.

IV.4. ZINĀTNISKĀ DARBĪBA UN PĒTNIECĪBA

Pētniecības aktivitātes IKZ virziena ietvaros tiek organizētas caur ViA HESPI institūtu: tajā ievēlēti trīs no virziena vēlētajiem docētājiem: docents G. Krūmiņš, docents J.Buholcs, docente A.Dāvidsone, lektore L.Ločmele. Kā arī institūta pētniecības projektos bijuši iesaistīti citi ViA docētāji, kas piedalījās virzienā esošo studiju programmu īstenošanā docente L.Veliverronena, lektore V.Silkāne. Zinātniskā pētniecība studiju virzienā notikusi gan docētāju doktora studiju ietvaros (A.Dāvidsone – Tartu Universitāte, Igaunija, L.Ločmele – Masačūsetsas universitāte, ASV, V.Silkāne – Latvijas Universitāte), kā arī valsts pētījumu programmas ietvaros, un Valmieras pilsētas pašvaldības granta ietvaros. Studiju programmas īstenošanā iesaistītie docētāji ir aktīvi savā zinātniskajā un pētnieciskajā darbā. Pilns nozīmīgāko jaunās studiju programmas īstenošanā iesaistīto docētāju publikāciju saraksts par pēdējiem sešiem gadiem pievienots pielikumā Nr.8.

Bez indeksētām publikācijām nepieciešams izcelt vēl kādu zinātniskās darbības aspektu: ViA medijpratības iniciatīvas ietvaros notikušas pētniecības aktivitātes, kas rezultējušās daudzveidīgā saturā – gan zinātniskos rakstos trīs valodās, gan arī populārzinātniskās publikācijās dažādos masu medijos, dokumentālā filmā, radio intervijās, mediju kritikas un komentāru/ viedokļu rakstos. Galvenokārt šīs publikācijas parādījušās sabiedriskā medijā www.lsm.lv, kā arī ziņu portālā delfi.lv, uz to pamata sižetus veidojuši raidījuma “Nekā personīga” žurnālisti u.c. Piemēram, docenti J.Buholcs un G.Krūmiņš radīja rakstu sēriju, kas atspēko Kremļa uzturēto mītu par padomju dāsnajām investīcijām Baltijas valstīs okupācijas periodā. Sīku un pamatīgu analīzi par tādiem tematiem kā (šķietami) bīstamo tiešsaistes spēli “Zilais valis”, kā arī dezinformāciju par NATO karavīru it kā atstātajiem atkritumiem Latvijas mežos publicēja docenti J.Buholcs un S.Denisa - Liepniece. Visi medijpratības iniciatīvas ietvaros tapušie materiāli pieejami šajā saitē: <http://va.lv/lv/zinatne/mediju-iniciativa/mediju-pratiba-raksti>. Attiecībā uz šiem materiāliem jāuzsver, ka tā nav zinātniskā darbība un publicēšanās tādā formā, kas nodrošinātu

pētniekiem augstus reitingus un citējamību, bet tā ir ļoti būtiska un sabiedrības medijpratības līmeņa celšanai nozīmīga aktivitāte.

Zinātniskā darbība un publikāciju veidošana gan akadēmiskiem izdevumiem, gan ar populārzinātniskā formā plānota arī turpmāk, sasaistē ar jaunās studiju programmas saturu un īstenošanas mērķiem un uzdevumiem. Tai skaitā paredzēts arī veidot kopīgus docētāju un studējošo pētniecības projektus tādās jomās kā medijpratība, informācijas pratība, auditoriju pētījumi, sociālā izziņas procesa un indivīda uzvedība izpēte, propagandas vēstures pētījumi, mūsdienu propagandas paņēmieni pētījumi un ietekmējošo vēstījumu analīze, kā arī pētījumi, kas saistīti ar indivīdu attiecībām tiešsaistē, dažādi ar tiešsaistes vidi saistītiem sociālpsiholoģiskiem aspektiem, kultūras lomu komunikācijā, vizuālo kultūru un semiotiku, transmediju stāstniecību, kā arī mediju vadības un mediju vides pētījumi, mediju ētikas un mediju tiesību pētījumi.

V. DAĻA. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

V.1. ABSOLVENTU NODARBINĀTĪBAS PERSPEKTĪVAS UN PROGNOZES. ABSOLVENTU IEGŪTO PRASMJU UN KOMPETENČU ATBILSTĪBA DARBA TIRGUS UN NOZARES ATTĪSTĪBAS TENDENCĒM

Komunikācijas un mediju joma, īpaši masu mediju joma, kas smagi cieta pēdējās ekonomiskās krīzes laikā, turpina atkopties. Nozarē vērojamas vairākas tendences, kas veido kontekstu jaunās studiju programmas “Mediju un digitālā pratība” izveidei. Pirmkārt, pieprasījums pēc augsti izglītotiem komunikācijas jomas speciālistiem saglabāsies, kā liecina arī Ekonomikas ministrijas ziņojums par darba tirgus prognozēm attiecībā uz profesiju grupu “tiesību, sociālo un kultūras lietu vecākie speciālisti”, kur iekļaujas gan žurnālisti, gan komunikācijas speciālisti⁵⁹. Šo tendenci apliecina arī darba devēju atsauksmes attiecībā uz Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena bakalaura studiju programmu absolventu iekļaušanos darba tirgū. Ir skaidrs, ka tehnoloģiski mediētas komunikācijas laikmetā visās darba un dzīves jomā, gan valsts pārvaldē, gan privātajā sektorā, būs nepieciešami darbinieki ar augsta līmeņa prasmēm, kas saistītas gan ar informācijas piekļuvi, analīzi, kā arī informācijas radīšanu un izplatīšanu. Komunikācijas jomā paveras plašs darba lauks – gan nozares attīstība, gan tās popularizēšana un sabiedrības informēšana. Studiju programmas absolventiem tas sniegs iespēju konkurēt darba tirgū un pašiem būt par aktīviem nozares veidotājiem un attīstītājiem.

Otrkārt, profesionālu un labi sagatavotu žurnālistu loma nacionālā līmenī ir kļuvusi īpaši nozīmīga, ņemot vērā aizvien pieaugošo Krievijas izplatītās dezinformācijas ienākšanu Latvijas informatīvajā telpā. Tas pamato nepieciešamību pēc labi sagatavotiem speciālistiem,

⁵⁹ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/EMZino_150615_full.pdf

kas spēj darboties profesionāli, ētiski un atbildīgi. Šis aspekts kā ļoti būtisks izcelts Latvijas mediju politikas pamatnostādņēs 2016-2020.gadam⁶⁰.

Ik gadu ViA studiju programmu pašnovērtējuma procesā veic monitoringu par Informācijas un komunikācijas zinātņu studiju virziena bakalaura studiju programmu absolventu nodarbinātību. Šo pētījumu dati, kā arī citu augstskolu ar līdzīgu studiju piedāvājumu veiktā analīze apliecina, ka darba tirgū Latvijā arvien vairāk tiek pieprasīti kvalificēti komunikācijas un mediju vadītāji un speciālisti, kā arī žurnālisti⁶¹.

Jaunajā studiju programmā kā nozīmīgs aspekts tiek izcelta studējošo radošuma un uzņēmējdarbības prasmju attīstība, un tas ir viens no elementiem, kas profesionālu skatījumā nākotnē sekmēs absolventu nodarbinātību. Kā iepriekš pētījumā norādījuši nozares profesionāļi⁶², nākotnes izaicinājums jauniešiem speciālistiem būs nepieciešamība piedāvāt tirgum inovācijas un starptautiski konkurētspējīgus produktus. Pēc nozares profesionāļu domām, jauniešiem komunikācijas speciālistiem nākotnē aizvien vairāk būs nepieciešamas kompetences un zināšanas, kas saistītas ar kritisku mediju satura patēriņu, spēju radīt atraktīvus un pievilcīgus mediju satura produktus. Šie elementi iekļauti jaunās studiju programmas saturā⁶³. Darba devēji, kas regulāri nodrošina prakšu iespējas IKZ virzienā esošo bakalaura studiju programmu studentiem, uzsver, ka radošums, uzņēmība, kā arī atbildīgums pret darba uzdevumiem ir nozīmīgi elementi, lai jaunie speciālisti varētu veidot veiksmīgu karjeru. Tāpēc gan esošajās programmās, gan arī jaunās studiju programmas "Mediju un informācijas pratība" īstenošanā paredzēta nozares profesionāļu iesaiste studiju procesā, tai skaitā gan vieslekciju formā, gan sadarbības projektu veidošanā ar nozares uzņēmumiem, kā arī prakšu nodrošināšanā, jo tādā veidā studējošie jau studiju laikā iepazīst nozares vidi un var identificēt nākotnes nodarbinātības iespējas. Tāpat domāšanu inovāciju virzienā veicina prakšu pieredze ārvalstu uzņēmumos, kur Erasmus+ programmas finansējuma izmantošanā IKZ virziena studenti ir vieni no aktīvākajiem ViA.

Mediju politikas pamatnostādņu 2016 – 2020.gadam veidošanas gaitā izkristalizējās, ka mediju organizācijas nespēj prognozēt precīzu nākotnē nepieciešamo jauno žurnālistikas profesionāļu skaitu. Tai pat laikā mediju organizācijas jauniešiem profesionāļiem izvirza ļoti augstas kvalitātes prasības, atzīstot, ka tiek gaidīti savā ziņā jau pilnībā "nobrieduši" potenciālie darbinieki. To apliecinājuši arī mediju redaktori personiskā komunikācijā ar IKZ virziena vadītāju, uzsverot, ka priekšroka tiek dota tiem pretendentiem, kas jau guvuši praktisku pieredzi medijos, pārzina konkrētās jomas specifiku, piemēram, satura radīšanu TV, radio, lokālā laikraksta un citu mediju vajadzībām, un kas var ātri iekļauties redakcijas procesos. Bez tam mediju redaktoru vidū augstu tiek vērtēta žurnālistu prasmju daudzpusība, kā arī prasmes veidot multimediju saturu.

Eiropas Komisija norādījusi, ka medijpratība ir viens no priekšnoteikumiem ekonomiskās aktivitātes pieaugumam un darba vietu skaita palielināšanai Eiropas Savienībā tādās jomās kā mediji, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, digitālie risinājumi

⁶⁰ Skat: <https://vestnesis.lv/op/2016/221.3>

⁶¹ Skat. studiju programmu pašnovērtējuma ziņojumus: <http://va.lv/lv/par-via/dokumenti>

⁶² Veidmane, B. (2013). Komunikācijas nozares attīstības tendences Latvijā. Bakalaura darbs. Vidzemes Augstskola.

⁶³ Turpat.

utml.⁶⁴. Kā atbalsts radošo industriju sektoram ir izveidota atsevišķa programma “Radošā Eiropa”, un ik gadu pieaug radošo industriju atbalstam novirzītā finansējuma apjoms. Runājot par Latviju, jāteic, ka radošo industriju nozare arī Latvijā strauji attīstās un nostabilizējas. Pieprasījums pēc profesionāliem komunikācijas jomas speciālistiem, kas spēj veidot mediju saturu transmediju vidē tikai pieaug. Jaunā studiju programma “Mediju un digitālā pratība” nodrošinās studējošajiem digitāla satura veidošanas prasmes un iemaņas, veicinot informācijas sabiedrības attīstību. Tas ir īpaši nozīmīgi Vidzemes plānošanas reģiona kontekstā, kas par vienu no reģiona viedās specializācijas stratēģiskajiem mērķiem izvirzījis jaunu uzņēmējdarbības jomu attīstību zināšanu ekonomikas nozarēs⁶⁵. Reģionā ir potenciāls radošo industriju attīstībai, tai skaitā uzņēmējdarbībai, kas saistīta ar audiovizuālo sektoru, komunikācijas, jauno mediju risinājumiem⁶⁶. Valmierā darbojas biznesa un inovāciju inkubators, kurā ViA Informācijas un komunikācijas studiju virziena absolventi atrod iespējas uzsākt savu uzņēmējdarbību mediju un komunikācijas nozarē. Absolventiem ir iespēja pašiem veidot savus uzņēmumus, radot un sniedzot inovatīvus pakalpojumus informācijas, komunikācijas un mediju jomā. ViA IKZ studiju programmās iegūtā izglītība sniedz iespējas sekmēt radošās ekonomikas attīstību Latvijā, kas balstīta uz nemateriāliem resursiem: zināšanām, radošām idejām un inovācijām. Studējošo izpratnes veicināšanai un izglītošanai par inovāciju un uzņēmējdarbību, tostarp, lai motivētu pievērsties uzņēmējdarbībai, inovatīvu ideju un risinājumu izstrādei un tālākai to attīstīšanai, izmantojot modernās tehnoloģijas. Tādejādi tiek veicināta programmu absolventu pašnodarbinātība, jaunu inovatīvu uzņēmumu veidošana, tā sekmējot tautsaimniecības attīstību, sniedzot ieguldījumu reģiona attīstībā, izmantojot studiju laikā apgūtās zināšanas, idejas, pieredzi un kontaktus. Mudinot studējošos uz inovāciju veidošanu un jaunradi, studiju virziens sniedz pienesumu Vidzemes reģiona un arī Latvijas tautsaimniecības attīstībā. Studiju virzienā īstenoto programmu absolventi var sekmīgi iesaistīties uzņēmējdarbībā, kā arī veidot labu karjeru valsts varas un pārvaldes institūcijās, pašvaldību iestādēs, masu medijos, nevalstiskajās organizācijās un citās organizācijās, kur nepieciešamas plaša spektra pamatzināšanas par sociāliem procesiem, kā arī analītiskās domāšanas un radošuma kompetences.

Dati par absolventu nodarbinātību ViA tiek apkopoti ik gadu – aptauja tiek veikta gadu pēc studiju pabeigšanas. Tas savā ziņā ir vērā ņemams rādītājs, ka absolvents jau atradis darbu profesijā, bet aptaujas būtu vēlams veikt arī pēc ilgāka laika, lai analizētu absolventu karjeras dinamiku, profesionālo attīstību izvēlētajā nozarē. Kopumā jāteic ka saglabājas tendence, ka IKZ virzienā īstenoto bakalaura programmu absolventi ātri un veiksmīgi iekļaujas darba tirgū un strādā savā profesijā. Tas attiecināms uz bakalaura programmu absolventiem, kas, visticamāk, pēc studiju beigām tikai sāk nopietnas darba gaitas. Attiecībā jaunās programmas absolventiem, paredzams, ka kāda daļa no tiem, uzsākot studijas, jau būs iesaistījušies darba tirgū, līdz ar to kopējais nodarbinātības līmenis pēc programmas absolvēšanas būs augsts vai tuvu 100%. Kā viens no faktoriem, ko varētu vērtēt kā absolventu profesionālo izaugsmi (un lielā mērā arī apmierinātību ar iegūto izglītību), ir absolventu

⁶⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/media-literacy-background-documents>; un Eiropas Komisija (2017). MAPPING OF MEDIA LITERACY PRACTICES AND ACTIONS IN EU-28, pieejams: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/reporting-media-literacy-europe>

⁶⁵ Vidzemes plānošanas reģions (2014). Vidzemes plānošanas reģiona viedās specializācijas iespējas. Pieejams: http://www.vidzeme.lv/lv/petijums_vidzemes_planosanas_reģiona_viedas_spezializācijas_iespejas/

⁶⁶ Turpat.

aktīvā iesaiste studiju procesā pēc pabeigšanas, kas izpaužas dažādās formās – gan kā vieslekcijas, gan pētījumu tematu piedāvāšana, gan prakšu vietu piedāvāšana utml.

VI. DAĻA. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām

VI.1. STUDIJU PROGRAMMAS ATBILSTĪBAS VALSTS IZGLĪTĪBAS STANDARTAM

Studiju programma izstrādāta saskaņā ar Latvijas Republikas Izglītības likumu un Latvijas Republikas Augstskolu likumu. Tā atbilst Latvijas Republikas Ministru kabineta apstiprinātajiem noteikumiem Nr. 240 (16.05.2014) par valsts akadēmiskās izglītības standartu. Studiju programmu izstrādājot, ievērota ViA Satversme un studijas regulējošie normatīvie akti.

Studiju programmas struktūra ir veidota atbilstoši noteikumiem par valsts akadēmiskās izglītības standartu. Studiju programmas kopējais apjoms ir 60 kredītpunkti. Studiju programmā 20 kredītpunkti paredzēti maģistra darba izstrādei. Programmas obligātajā, A daļā ietverti kursi 24 kredītpunktu apjomā, kas veltīti komunikācijas jomas jaunāko teorētisko atziņu izpētei un teorētisko atziņu aprobācijai aktuālu ar mediju un informācijas pratību saistītu problēmu sabiedrības drošumspējas kontekstā. Studiju programmas B daļā studējošajiem jāapgūst izvēles kursi 10 kredītpunktu apjomā. 30% no kopējā studiju apjoma (izņemot praksi un maģistra darbu) veido kontaktstundas.

Studējošajiem tiks nodrošināti arī papildu programmai apgūstamie studiju kursi atbilstoši Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktajām prasībām, ja šādi kursi nebūs apgūti zemāka līmeņa studiju programmā.

Prakse studējošajiem noteikta sešu kredītpunktu apjomā, ja studējošais iepriekš ieguvis profesionālo bakalaura grādu, vai vai 26 kredītpunktu apjomā, ja studējošais iepriekš ieguvis akadēmisko bakalaura izglītību. Viens kredītpunkts atbilst 40 darba stundām.

Saskaņā ar valsts akadēmiskā izglītības standarta prasībām, programmas saturā **obligāto studiju kursu** saturs ietver komunikācijas zinātņu nozares un specifiski ar mediju un informācijas pratību saistītu teorētisko atziņu izpēti un teorētisko atziņu aprobāciju ar sabiedrības drošumspējas stiprināšanu saistītu aktuālu problēmu kontekstā. Savukārt **izvēles kursu saturs** nodrošina, pirmkārt, studējošo plašu un daudzpusīgu izpratni par aktuāliem sociāliem, kultūras, ekonomiskiem, politiskiem un vēsturiskiem procesiem. Šo tematu padziļināta analīze sniedz izpratni par medijpratības un informācijas pratības nozīmi sabiedrības drošumspējas stiprināšanā. Otrkārt, šāda integrēta pieeja studiju satura izveidē ir pamatota ar to, ka Rietumu izglītības telpā, kurai pieder Latvija, nostiprinājusies tradīcija mediju un informācijas pratību nevis mācīt kā atrautu, atsevišķu disciplīnu, bet tās apguvi

kontekstualizēt, saistot ar citām zinātņu jomām⁶⁷. Studiju programmā “Mediju un informācijas pratība” tas tiks panākts, saistot mediju un informācijas pratību ar:

- zinātniskajām atziņām par indivīda domāšanu, uztveri, lēmumu pieņemšanu,
- zināšanām par sabiedrības viedokļa un uzvedības ietekmēšanas paņēmieniem gan vēsturē, gan mūsdienās,
- izpratni un zināšanām par indivīdu, sabiedrības un tehnoloģiju mijiedarbības ekonomiskajiem, politiskajiem un sociālajiem aspektiem,
- zināšanām par mediju ekonomiskās funkcionēšanas loģiku, medijiem kā uzņēmējdarbības veidu,
- prasmēm transmediāla satura radīšanai un izplatīšanai.

Studiju prakses mērķis ir nodrošināt studējošajiem iespēju aprobēt un integrēt studiju laikā iegūtās zināšanas un prasmes, kā arī sagatavoties maģistra darba izstrādei.

Maģistra darbs savukārt ir obligāts studiju programmas gala pārbaudījums: tas ir studenta patstāvīgi un individuāli veikts oriģināls pētījums ar praktisku ievirzi, kas apliecina studenta spēju pielietot studiju laikā iegūtās teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas aktuālu nozares problēmu teorētiskā un praktiskā izpētē un analīzē, ka arī teorētiski pamatotu risinājumu izstrādē.

Lai nodrošinātu studiju programmai definēto uzdevumu sasniegšanu, studiju programmas saturs organizēts sešos tematiskos blokos/moduļos. Nākamā ilustrē studiju programmas satura atbilstību tematisko bloku/moduļu līmenī studiju programmā noteiktajiem uzdevumiem:

Studiju programmā noteiktie uzdevumi	Tematiskais kurss bloks/ modulis	Tematiskā kursu blokā/ modulī iekļautie studiju kursi
Komunikācijas zinātnes teoriju padziļināta apguve kontekstā ar citu sociālo zinātņu un humanitāro zinātņu aktuālajām teorijām, tā sekmējot starpdisciplināra augstākās izglītības satura piedāvājuma attīstību	Starpdisciplinārais teorētiskais ietvars	Komunikācijas teorijas Mediju efekti Sociālā izziņa un uzvedība Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Tiešsaistes vides sociālpsiholoģiskie aspekti Auditoriju studijas
Kritiskās domāšanas, informācijas analīzes un argumentācijas prasmju attīstība, kā arī pašrefleksijas prasmju nostiprināšana, tādā veidā stiprinot studējošo pašu rezistences spēju pret politisku un komerciālu interešu realizēšanu ar mediju satura veidošanas un izplatīšanas paņēmieniem, kas balstīti dažādās informācijas manipulēšanas teknikās, kā arī šo prasmju popularizēšana un	Mediju satura analīze, kritiskā domāšana	Argumentācijas teorija un kritiskā domāšana Ietekmējošo vēstījumu darbnīca Neskaidrās robežas starp medijiem un PR Mediju efekti Ievads propagandā un ietekmējošā komunikācijā Kultūra, sabiedrība un tiešsaistes vide Tiešsaistes vides

⁶⁷ Hobbs, R., Jensen, A. (2009). The Past, Present, and Future of Media Literacy Education. Journal of Media Literacy Education 1, p.1-11. Available online at www.jmle.org.

multiplicēšana sabiedrībā		sociālpsiholoģiskie aspekti
Zinātniski pētnieciskā un analītiskā darba iemaņu attīstīšana un studentu iesaiste mediju pētniecības projektos, tā sagatavojot studentus patstāvīgam pētnieciskajam darbam profesionālām vajadzībām atbilstošās profesionālās darbības jomās, kā arī tālākām studijām doktora līmenī	Pētnieciskās kompetences	Maģistra darba seminārs Kvantitatīvās pētījumu metodes Kvalitatīvās pētījumu metodes Pētniecības prakse Maģistra darbs
Specializētu zināšanu apguve par tradicionālo un jauno mediju satura radīšanas un izplatīšanas pamatprincipiem, mediju darbības loģiku un tiesisko ietvaru.	Mediju vide un uzņēmējdarbība	Mediju vadība un tiešsaistes ekonomika Mediju tiesības Mediju sistēmas ASV un Eiropā Projektu vadība un inovācijas radošajās industrijās Prakse
Prasmes veidot un komunicēt saturu, kas piemērots dažādām plat formām, un ievērojot dažādu informācijas pasniegšanas žanru un mediju estētikas pamatprincipus	Mediju satura radīšana un izplatīšana	Datu vizualizācija Transmediju stāstniecības pamati Komunikācijas ētika Vizuālā kultūra un semiotika
Ētisku un atbildīgu komunikācijas prasmju attīstīšana studējošajiem		

Lai iegūtu akadēmiskā maģistra grādu, studējošajiem jāizpilda šādas prasības:

- 1) Jāapgūst studiju programmas obligātie kursi 24 kredītpunktu apjomā;
- 2) Jāapgūst studiju programmas izvēles kursi (B daļa) 10 kredītpunktu apjomā;
- 3) Jānokārto studiju prakse sešu vai 26 kredītpunktu apjomā;
- 4) Ja zemāka līmeņa studiju programmā nav apgūti kursi atbilstoši Vides aizsardzības likumā un Civilās aizsardzības likumā noteiktajām prasībām, tad papildu studiju programmai jāapgūst šie kursi.
- 5) Jānokārto valsts pārbaudījums – jāaizstāv maģistra darbs 20 kredītpunktu apjomā.

VII. DAĻA. Pielikumi

	Pielikuma Nr.	Iesniegšanas forma**
Studiju programmas īstenošanas pamatojums un atbilstība studiju virzienam un augstskolas vai koledžas stratēģijai		
Augstskolas senāta vai koledžas padomes lēmums par studiju programmas izveidošanu	1. pielikums	PE
Neatkarīgā ekspertīze par studiju programmu – sniegtais viedoklis vai atzinums	2. pielikums	PE
Augstākās izglītības padomes atzinums saskaņā ar Augstskolu likuma 55. panta otro daļu (<i>ja piemērojams</i>)	3. pielikums	PE
Studiju programmas pārvaldība		
Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļai	4. pielikums	PE
Līgums/vienošanās/apliecinājums par studējošo iespēju turpināt studijas citā studiju programmā vai citā augstskolā vai koledžā	5. pielikums	PE
Studiju programmas resursi un nodrošinājums		
Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku Saraksts un nodomu līgumi ar docētājiem	6. pielikums	PE
Mācībspēku biogrāfijas (<i>Curriculum Vitae</i>) Europass Formā	7. pielikums	E
Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos vai pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts	8. pielikums	PE
Studiju programmas saturs		
Studiju kursu apraksti	9. pielikums	E
Studiju kursu kartējums	10. pielikums	E
Prakses nolikums	11. pielikums	E
Darba devēju nodomu līgumi par studējošo prakses nodrošināšanu	12. pielikums	PE
Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām		
Studiju līguma paraugs	13. pielikums	E
Par studiju programmas apgūšanu izsniedzamā diploma un tā pielikuma paraugs	14. pielikums	E
Citi pielikumi		
IKZ padomes nolikums	15. pielikums	E
Izraksts no lēmuma par IKZ konsultatīvās padomes izveidi	16. pielikums	E